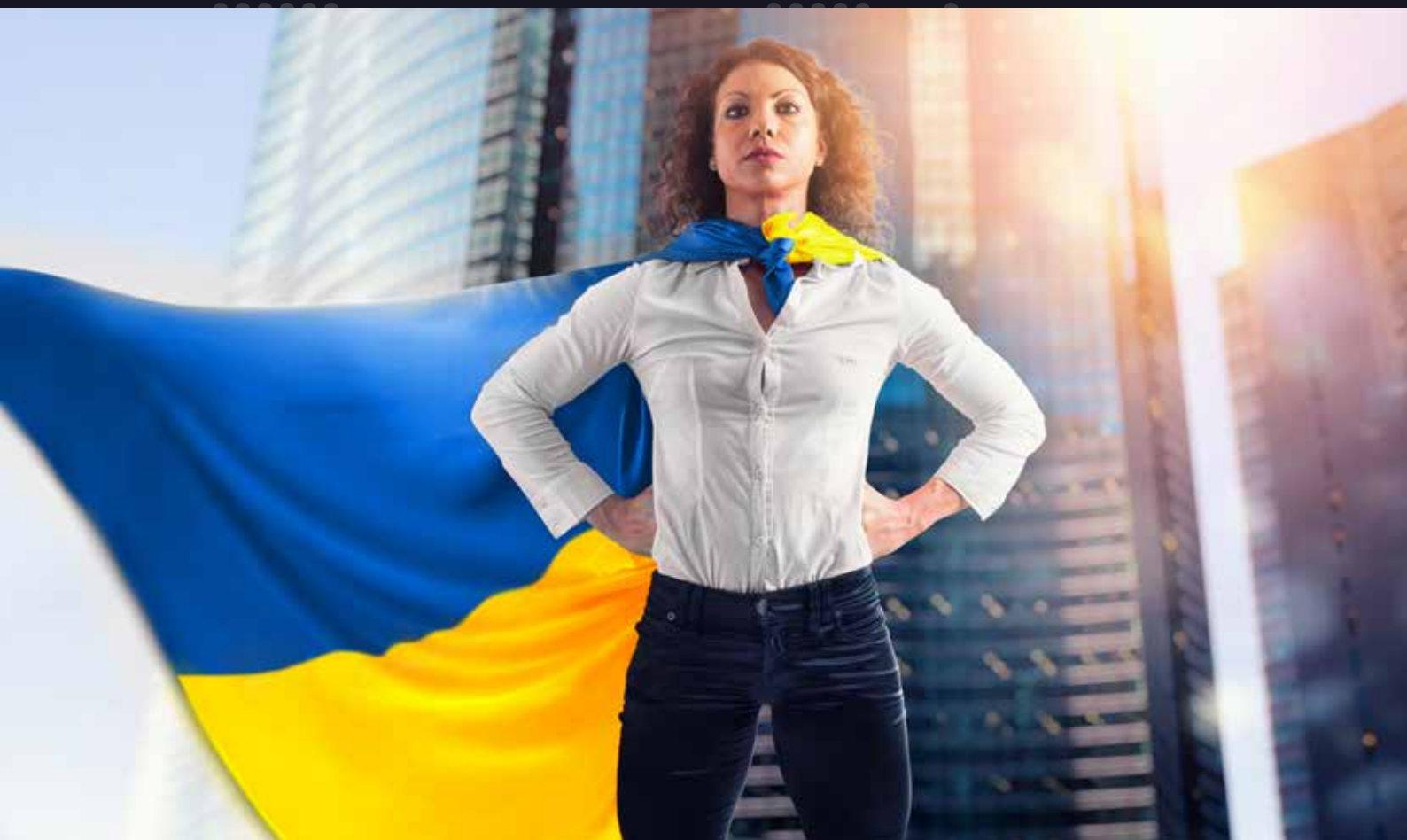

RAPPORT

ONTGRENDING VAN HET POTENTIEEL

OEKRAÏENSE BURGERS IN DUITSLAND EN IN NEDERLAND

In dit rapport worden de bevindingen gepresenteerd van de sociale enquête getiteld “Ontgrendeling van het potentieel: Oekraïense burgers in Duitsland en in Nederland”. De enquête is uitgevoerd door de EWL Group, in samenwerking met de Stichting voor de Ondersteuning van Migranten op de Arbeidsmarkt “EWL” en het Centrum voor Oost-Europese Studies van de Universiteit van Warschau.

INHOUDSOPGAVE

INTRODUCTIE	3
BELANGRIJKSTE CIJFERS	4
BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN	5
HUIDIGE SITUATIE	6
PROFIEL VAN DE RESPONDENT	7
BESTEMMINGSLAND	8
PROFIEL VAN DE RESPONDENT: FAMILIE	9
ONDERWIJS EN TAALVAARDIGHEDEN	10
FINANCIËLE STEUN	11
WERK IN HET BUITENDLAND: ERVARING	12
ARBEID	13
INKOMSTEN EN FINANCIËLE SITUATIE	18
HULP VOOR OEKRAÏNE	19
ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN	20
ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN EN EEN BEDRIJF STARTEN	21
INTEGRATIE	22
MOTIVATIES OM IN DUITSLAND EN IN NEDERLAND TE BLIJVEN	23
MENING VAN EEN DESKUNDIGE	26
TENT PARTNERSHIP FOR REFUGEES	27
METHODOLOGIE	28
DE AUTEURS VAN HET ONDERZOEK	29
RAPPORTEN VAN DE EWL GROUP 2014-2018	30

ANDRZEJ KORKUS

CEO van EWL Group
Voorzitter van de
Stichting EWL

JAN MALICKI, DR H.C.

Directeur van het Centrum
voor Oost-Europese Studies
aan de Universiteit
van Warschau

De onstabiele geopolitieke situatie in Oost-Europa, veroorzaakt door de Russische invasie in Oekraïne op 24 februari 2022, heeft bijgedragen aan een nog nooit eerder vertoonde migratiegolf van vluchtelingen naar EU-landen. Meer dan vier miljoen Oekraïners hebben binnen de Europese Unie veiligheid en onderdak gevonden. Duitsland werd het belangrijkste opvangland, dat meer dan 1,3 miljoen Oekraïense burgers opnam. Nederland ontpopte zich ook als koploper in de opvang van vluchtelingen, daar vonden ongeveer 120.000 Oekraïners een tijdelijk onderkomen.

De Europese Unie heeft een opmerkelijke flexibiliteit getoond in de omgang met deze recente migratiegolf. In plaats van gigantische, overvolle vluchtelingenkampen, hebben ze manieren gevonden om mensen in gemeenschappen te integreren. Dit is een grote verdienste van hun immigratiebeleid en het medeleven van de EU-burgers. Zonder de internationale samenwerking en sociale solidariteit van de EU-burgers was dit niet mogelijk geweest.

Het is het vermelden waard dat Oekraïense vluchtelingen hebben laten zien dat zij een uitzonderlijk verlangen hebben om te integreren en onafhankelijk te worden. Ze willen geen last zijn voor hun gastland. In Zweden, bijvoorbeeld, heeft 56% van de Oekraïners al een baan. In andere landen is de arbeidsparticipatie vergelijkbaar hoog, zo is deze in Denemarken 46% en in Estland 46%. Veel Oekraïners willen financiële onafhankelijkheid en een stabiel leven in het nieuwe thuisland. In Polen, de eerste halte voor velen die de oorlog ontvluchten, draagt maar liefst 71% van de Oekraïners middels hun actieve deelname aan de arbeidsmarkt al bij aan de economie. Analyses door Deloitte laten zien dat hun significante bijdrage aan het BBP van Polen in 2023 tussen de 0,7% en 1,1% bedroeg.

Het onderzoek, dat door ons team en door het Centrum voor Oost-Europese Studies van de Universiteit van Warschau is uitgevoerd, laat ons zien dat goed opgeleide en bekwame vluchtelingen uit Oekraïne op de arbeidsmarkt vrij actief zijn, ondanks de vele uitdagingen. Ze zijn ook bereid om nieuwe talen te leren, wat hen helpt bij hun integratie en het zich aanpassen aan hun nieuwe thuis. Werkgevers in de hele EU merken hun vaardigheden op en bieden arbeidskansen; op de lange termijn is dit een groot voordeel voor zowel de vluchtelingen zelf als voor hun gastlanden. De instroom van nieuw talent brengt een breder scala aan vaardigheden en ervaringen met zich mee, wat bijdraagt aan de ontwikkeling van sterke lokale economieën.

Ik nodig u uit om verder te lezen!

Migratie van vluchtelingen is voor Europa één van de belangrijkste uitdagingen geworden sinds het begin van de oorlog in Oekraïne op 24 februari 2022. Als reactie op deze gebeurtenissen was ons onderzoeksteam, in samenwerking met deskundigen van de EWL Group, één van de eersten die begon met het onderzoeken van dit soort migratie begon. Al in maart 2022 namen we een enquête af en in mei van dat jaar presenteerden we het eerste rapport over de vluchtelingensituatie in Polen. Dit rapport werd ook op de website van de Europese Commissie gepubliceerd en ontving zowel in Polen als internationaal veel media-aandacht. Samenwerking met de Masaryk-universiteit (Brno) en de Universiteit van Boekarest stelde ons in staat om de enquête ook bij vluchtelingen in Tsjechië en Roemenië af te nemen, wat ons een breder beeld van de situatie gaf.

Uit onze enquêtes blijkt dat een aanzienlijk deel van de Oekraïense vluchtelingen in Polen, bijna twee derde, zich bereid verklaarde om te gaan werken, wat bevestigd wordt door de huidige gegevens van de Nationale Bank van Polen: 65% van hen heeft daadwerkelijk werk gevonden. In Tsjechië was dit percentage volgens ons onderzoek 52%, terwijl uit recente gegevens blijkt dat 51% van de vluchtelingen in dat land werk heeft gevonden. In Roemenië daarentegen gaf onze enquête het laagste percentage bereidwilligen om te gaan werken. De meest recente gegevens bevestigen de uitkomsten van onze enquête: in Roemenië werkt maar 24% van de vluchtelingen. Deze resultaten leveren waardevolle informatie op voor de Poolse overheid, die ons al in 2023 opdracht gaf om twee rapporten op te stellen om de dynamiek van migratie en de impact ervan op Polen beter te leren begrijpen. De financiële bijdrage van Oekraïense vluchtelingen aan Polen is ook het vermelden waard.

Enkele honderdduizenden van de mensen die in Polen werkzaam zijn, hebben in totaal meer aan belastingen betaald dan het bedrag dat Polen aan financiële steun en bijstand heeft uitgegeven, dit toont een aanzienlijke bijdrage aan de economische groei van het land. Dit feit blijft in het publieke debat vaak onopgemerkt. Het is daarom de moeite waard om betrouwbare onderzoeken en publicaties te promoten die duidelijkheid verschaffen in de werkelijke economische impact van de aanwezigheid van vluchtelingen en arbeidsmigranten en waarin hun rol als actieve deelnemers aan de arbeidsmarkt benadrukt wordt.

Meer dan twee jaar na het uitbreken van de oorlog zijn we getuige van een nieuwe migratiefase: de beweging van vluchtelingen vanuit Polen naar het westen, waaronder naar Duitsland en Nederland. Met dit in gedachten hebben we ons onderzoek specifiek op deze twee landen gericht, om de invloed van migranten op deze economieën en gemeenschappen te leren begrijpen. De eerste resultaten suggereren dat vluchtelingen voor deze landen een drijvende kracht kunnen zijn die bijdraagt aan hun ontwikkeling en stabiliteit op de lange termijn.

Ik hoop dat het rapport u zal interesseren.

Oekraïense burgers in Duitsland

N=400

51%

van Oekraïense burgers die momenteel in Duitsland verblijven kwamen met kinderen

74%

van Oekraïense burgers in Duitsland hebben diploma's van hoger onderwijs

48%

van de respondenten zegt Duits op ten minste een communicatief niveau te beheersen

67%

van Oekraïense burgers die momenteel in Duitsland verblijven zegt te werken

16%

van de Oekraïense burgers in Duitsland werkt als dienstverleners

€1334

is het gemiddelde nettoloon van Oekraïense burgers in Duitsland

36%

van de respondenten zegt dat ze op werk Duits spreken

73%

van de Oekraïense burgers heeft aan vrienden en familie aanbevolen om in Duitsland te gaan werken

40%

van de respondenten wil minstens een paar jaar in Duitsland blijven

57%

van Oekraïense burgers met kinderen zien de toekomst van hun kinderen in Duitsland

Oekraïense burgers in Nederland

N=400

49%

van Oekraïense burgers die in Nederland verblijven kwamen met kinderen

75%

van Oekraïense burgers in Nederland hebben diploma's van hoger onderwijs

52%

van de respondenten zegt Nederlands op ten minste een communicatief niveau te beheersen

61%

van Oekraïense burgers die momenteel in Nederland verblijven zegt te werken

17%

van Oekraïense burgers in Nederland werkt als dienstverleners

€1104

is het gemiddelde nettoloon van Oekraïense burgers in Nederland

51%

van de respondenten zegt dat ze op werk Nederlands spreken

82%

van de Oekraïense burgers heeft aan vrienden en familie aanbevolen om in Nederland te gaan werken

50%

van de respondenten wil minstens een paar jaar in Nederland blijven

60%

van de Oekraïense burgers met kinderen zien de toekomst van hun kinderen in Nederland

Oekraïense vrouwen vormen de overgrote meerderheid van de migranten in zowel Duitsland als Nederland. Zij vormen het grootste deel van de Oekraïners die in deze landen zijn aangekomen, op zoek naar werk of een toevlucht voor de oorlog. In feite vertegenwoordigen zij een opmerkelijke 85% in Duitsland en 79% in Nederland. Dit significante demografische verschil in gender benadrukt de unieke kenmerken van deze migrantengroep. De gemiddelde leeftijd van Oekraïense burgers is in Duitsland 36 jaar en in Nederland 38 jaar. Bovendien heeft een groot deel van de ondervraagden, ongeveer 95%, de beroepsgeschiedte leeftijd, wat een belangrijke factor is voor hun integratie op de arbeidsmarkt. Hoewel de meerderheid uit jonge vrouwen bestaat, wat het voor hen theoretisch gemakkelijker zou moeten maken om werk te vinden, is het goed om in gedachten te houden dat ze met extra uitdagingen geconfronteerd kunnen worden. De verantwoordelijkheden op het gebied van zorg voor kinderen kunnen bijvoorbeeld een belemmering vormen voor hun toetreding tot de arbeidsmarkt.

Oekraïense burgers in Duitsland en in Nederland vertegenwoordigen een zeer hoog niveau van opleiding en taalvaardigheden, wat hun kansen op de arbeidsmarkt in gastlanden kan vergroten. Vierenzeventig procent van de respondenten in Duitsland bezit een universitaire graad of heeft enige universitaire ervaring en in Nederland stijgt dit aantal naar 75%. Bovendien geeft meer dan de helft van de Oekraïners in beide landen aan (56% in Duitsland en 57% in Nederland) dat ze goed in het Engels kunnen communiceren, wat hun integratie in de maatschappij aanzienlijk vergemakkelijkt en bovendien extra carrièremogelijkheden in internationale bedrijven biedt. Verder geven 52% van de Oekraïense burgers in Nederland aan dat zij de taal van hun gastland spreken, terwijl in Duitsland 48% van de respondenten verklaart dat zij de Duitse taal kennen.

De helft van de Oekraïense burgers in Duitsland en in Nederland, respectievelijk 51% en 50%, geven aan dat zij arriveerden met kinderen onder de 18 jaar. Onder hen laat meer dan de helft weten dat hun kinderen van beide onderwijssystemen profiteren, d.w.z. in Duitsland profiteert 60% van zowel het Oekraïense als het Duitse systeem, in Nederland profiteert 56% van zowel het Oekraïense als het Nederlandse systeem. In Duitsland valt ongeveer een kwart (24%) van de Oekraïense kinderen uitsluitend onder het Duitse systeem, terwijl dat aantal in Nederland een klein beetje hoger ligt, op 30%. In Duitsland beoordeelt een aanzienlijk deel (66%) van de Oekraïense burgers de beschikbaarheid van kinderopvang, wat ouders in staat stelt om te werken of een opleiding te volgen, als "zeer goed" of "behoorlijk goed". Nederland laat een nóg positiever antwoord zien, met een verblijvende 86% van de respondenten die dit aspect gunstig beoordeelt. Opmerkelijk is dat meer dan de helft (56%) de voorzieningen voor kinderopvang zeer positief beoordeelt.

De meeste Oekraïners in Duitsland en in Nederland zijn van enige financiële steun afhankelijk. 63% van de Oekraïners in Duitsland en 81% van de Oekraïners

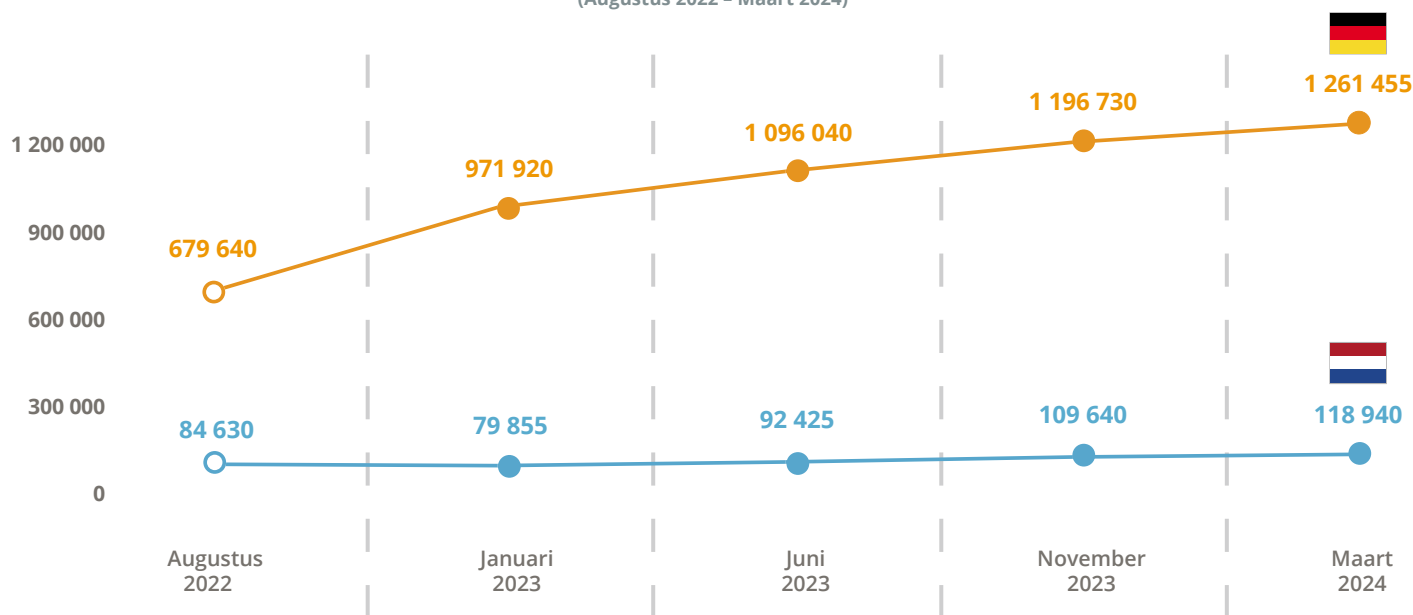
in Nederland ontvangt financiële ondersteuning van hun huidige verblijfsland. Deze situatie weerspiegelt de realiteit waar de vluchtelingen mee te maken hebben: vaak hebben ze geen vaste inkomensbron en ontvangen zij geen sociale ondersteuning van hun gastland. Ondanks het feit dat 44% van de respondenten in Duitsland en 40% van de respondenten in Nederland verklaart dat de financiële ondersteuning die zij ontvangen hen in staat stelt om zichzelf te onderhouden, kiezen zij er toch voor om te gaan werken. Dit is een zeer optimistisch gegeven, dat suggereert dat Oekraïense burgers in de EU de spreekwoordelijke hengel nodig hebben, niet de vis. Het is vermeldenswaard dat bijna de helft van de respondenten in beide landen (47% in Duitsland en 48% in Nederland) toegeeft dat ze geïnteresseerd zouden zijn in het volgen van cursussen om hun professionele vaardigheden te verbeteren, onder de voorwaarde dat de werkgever de helft van de kosten zou vergoeden.

Zevenenzestig procent van de Oekraïense burgers in Duitsland en 61% in Nederland hebben op dit moment een baan; meestal in de dienstverlening (respectievelijk 16 en 17%). Dit is een hoge arbeidsparticipatie, wat erop wijst dat de Oekraïense burgers in deze landen aanzienlijk deelnemen aan de arbeidsmarkt. Oekraïense burgers die in Duitsland werken, verdienen gemiddeld €1.334 netto per maand, voor werkenden in Nederland is dat €1.104. Dit is ongeveer twee en een half keer hoger dan het gemiddelde salaris in Oekraïne, wat een significante motiverende factor kan vormen voor arbeidsmigratie in de toekomst. Ondanks de relatief hoge inkomsten geeft bijna driekwart van de respondenten uit beide landen, 70% in Duitsland en 73% in Nederland, aan dat ze hun financiële situatie als gemiddeld beoordelen, wat met de hogere leefkosten in de gastlanden te maken kan hebben. Uit de enquête bleek dat meer dan de helft van de Oekraïense burgers in Duitsland en in Nederland, respectievelijk 73% en 83%, bereid zou zijn om aan hun familie en vrienden aan te bevelen om in deze landen te werken, waaruit blijkt dat de meesten van hen een positieve ervaring hebben met werken in deze landen.

In Duitsland is bijna een derde (32%) van de Oekraïense burgers van plan om meerdere jaren te blijven. Dit kan komen door de relatief stabiele leef- en werkomstandigheden die Duitsland biedt. In Nederland is de intentie om te blijven zelfs nog hoger, met 44% van de Oekraïense burgers die plannen om een aantal jaren te blijven. Onder de redenen die hen motiveren om in Duitsland en Nederland te blijven, noemen de Oekraïense burgers: voorzieningen voor Oekraïense burgers en vereenvoudigde procedures voor het legaliseren van verblijf. In deze context moet ook worden gewezen op de factoren die integratie in de nieuwe landen bevorderen, waarbij Oekraïense burgers wijzen op: ruime toegang tot sociale zekerheid, eenvoudiger toegang tot taalcursussen en integratie in de lokale gemeenschap. Er zijn echter diverse factoren die Oekraïense burgers ontmoedigen om zich permanent in Duitsland of Nederland te vestigen. Daaronder vallen de wens om terug te keren naar huis (naar Oekraïne), beperkte beheersing van de taal van het gastland en bezorgdheid over familieleden in Oekraïne.

Het aantal Oekraïense burgers dat in Duitsland en in Nederland tijdelijke bescherming ontvangt

(Augustus 2022 – Maart 2024)

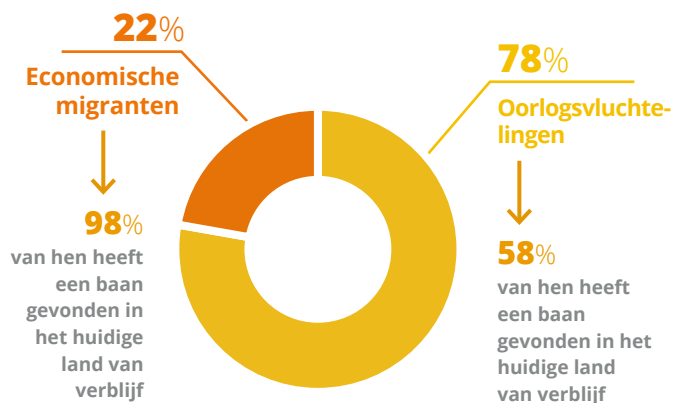

Gegevens: Eurostat

Hoe definieert u uw status in uw huidige land van verblijf?

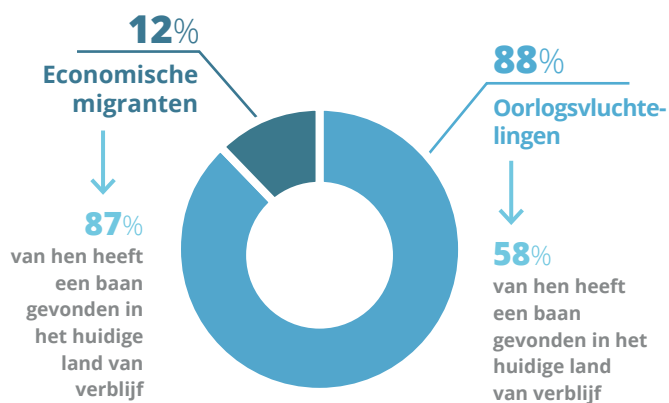
Oekraïense burgers in Duitsland

N=400

Oekraïense burgers in Nederland

N=400

Na de Russische invasie in februari 2022 zijn miljoenen Oekraïense vluchtelingen voor de oorlog gevlucht. De Europese Unie heeft een tijdelijke beschermingsstatus verleend aan degenen die het conflict ontvluchtten, met meer dan 4 miljoen vluchtelingen die momenteel binnen de Europese grenzen verblijven. Duitsland en Nederland springen eruit als twee van de EU-lidstaten die meer dan een derde van alle vluchtelingen hebben opgenomen.

Sinds augustus 2022 is het aantal Oekraïense vluchtelingen in Duitsland gestaag gestegen en bereikte een hoogtepunt van meer dan 1,26 miljoen in maart 2024. Nederland heeft ook een toename aan vluchtelingen

waargenomen, hoewel in een langzamer tempo, met bijna 120.000 geregistreerde Oekraïners in maart 2024.

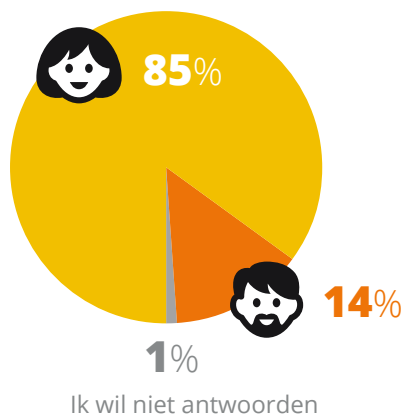
De enquête toonde een duidelijk verschil tussen Oekraïense migranten in Duitsland en in Nederland. In Duitsland identificeerde 78% zich als oorlogsvluchtelingen, terwijl de overige 22% zich als economisch migrant aanmerkte. Nederland liet een hoger aandeel aan oorlogsvluchtelingen zien, waarbij 88% zich met deze categorie identificeerden, tegenover 12% die zich in de categorie van economisch migrant plaatste. Het is opmerkelijk dat de arbeids-participatie van Oekraïense oorlogsvluchtelingen voor zowel Duitsland als Nederland identiek was, met 58%.

PROFIEL VAN DE RESPONDENT: GENDER, LEEFTIJD

Gender

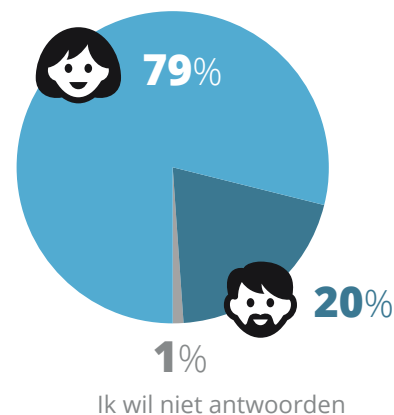
Oekraïense burgers in Duitsland

N=400

Oekraïense burgers in Nederland

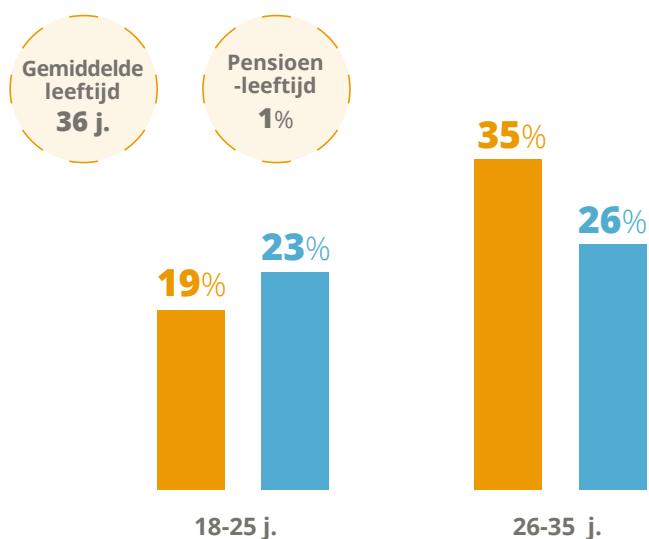
N=400

Leeftijd

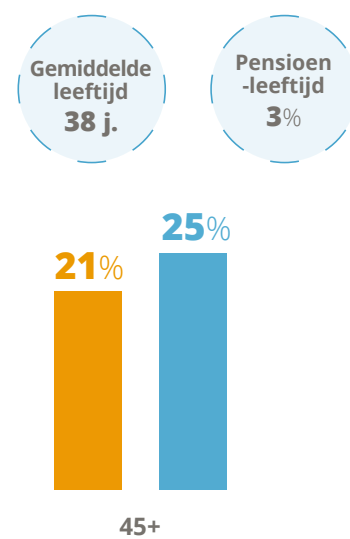
Oekraïense burgers in Duitsland

N=400

Oekraïense burgers in Nederland

N=400

Als we het demografische profiel van de deelnemers aan de enquête analyseren, moet worden opgemerkt dat vrouwen duidelijk het grootste deel uitmaken van de Oekraïense burgers die in Duitsland en Nederland wonen, zowel onder de economische migranten als onder de oorlogsvluchtelingen. Dit hogere aandeel aan vrouwen is voornamelijk het gevolg van de introductie van de krijgswet in Oekraïne op 24 februari 2022 en het bijbehorende verbod voor mannen tussen de 18 en 60 jaar om het land te verlaten (met enkele uitzonderingen).

Een aanzienlijk deel van de Oekraïense burgers die in Duitsland verblijven (35%) valt in de leeftijdscategorie 26-35 jaar.

In Nederland is deze leeftijdscategorie (26-45) zelfs nog prominenter, waarbij deze groep 52% van de Oekraïense inwoners vertegenwoordigt. Dit wordt in de gemiddelde leeftijd weerspiegeld: in Duitsland ligt deze op 36 en in Nederland op 38. Deze cijfers wijzen op een hoge concentratie van personen met de beroepsactieve leeftijd, die over waardevolle ervaring en kwalificaties beschikken. Daarnaast heeft Nederland een groter aandeel aan jongvolwassenen (18-25 jaar oud) met 23%, vergeleken met 19% in Duitsland. Jongvolwassenen zijn doorgaans mobieler en bereid om naar het buitenland te verhuizen. Tot slot is de groep mensen boven de beroepsactieve leeftijd in beide landen relatief klein, met slechts 1% in Duitsland en 3% in Nederland.

Oekraïense burgers in Duitsland

N=400

Wat heeft de grootste invloed gehad op uw keuze voor Duitsland als land om tijdens de oorlog te verblijven?

(meerdere antwoorden mogelijk)

24%

Aanbeveling van familie en vrienden

17%

Ik heb vrienden en kennissen in Duitsland

9%

Duitsland is het meest ontwikkelde land in de EU

7%

Duitsland is lid van de NAVO

6%

Arbeidsmogelijkheden

4%

Ik heb familie in Duitsland

4%

Duitsers zijn vriendelijk jegens Oekraïense burgers

3%

Het is makkelijker om vanuit Duitsland naar andere westerse landen te gaan

2%

Ik heb eerder in Duitsland gewerkt

1%

In Duitsland is het makkelijker om werk te vinden

Oekraïense burgers in Nederland

N=400

Wat heeft de grootste invloed gehad op uw keuze voor Duitsland als land om tijdens de oorlog te verblijven?

(meerdere antwoorden mogelijk)

22%

Aanbeveling van familie en vrienden

10%

Arbeidsmogelijkheden

8%

Ik heb vrienden en kennissen in Nederland

8%

Het is makkelijker om werk te vinden in Nederland

7%

Nederland is het meest ontwikkelde land in de EU

5%

Het is makkelijker om vanuit Nederland naar andere westerse landen te gaan

5%

Nederlanders zijn vriendelijk jegens Oekraïense burgers

4%

Ik heb familie in Nederland

1%

Ik heb eerder in Nederland gewerkt

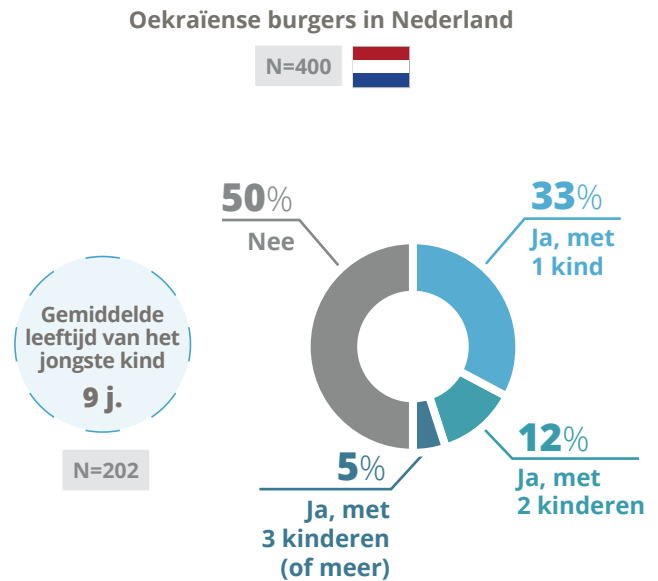
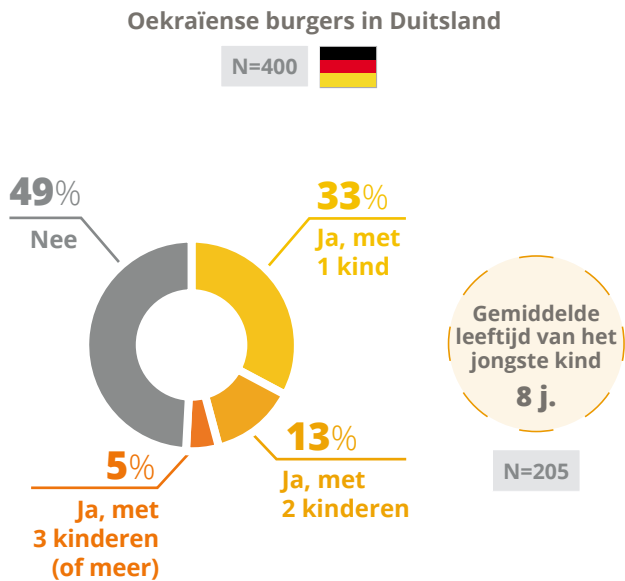
1%

Nederland is lid van de NAVO

Oekraïense burgers komen meestal naar Duitsland als gevolg van een aanbeveling van familie en vrienden (24%) of op uitnodiging van familieleden die er wonen (17%). Tweeëntwintig procent van de Oekraïense burgers in Nederland gaf toe dat aanbevelingen van familie en vrienden de doorslag gaven bij het kiezen van een verblijfsland. Tien procent van de respondenten in Nederland koos voor arbeidsmogelijkheden als de reden waarmee ze een land kozen, vergeleken met maar 6% van de respondenten die in Duitsland verblijven.

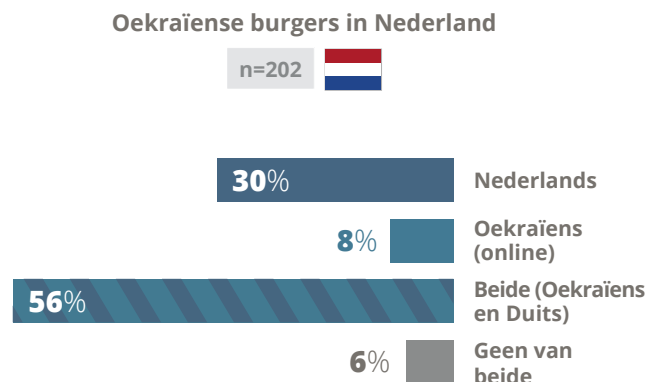
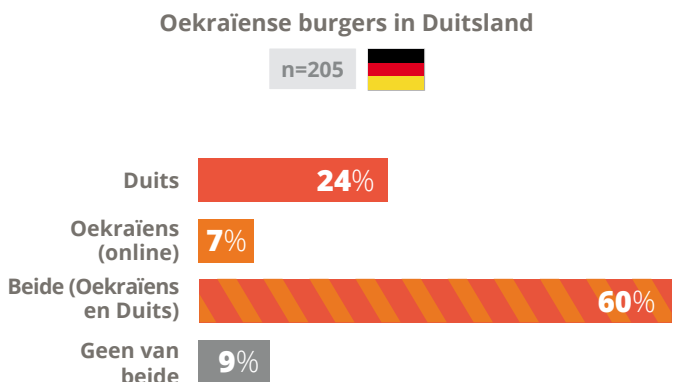
Andere factoren die mensen tot Duitsland aantrokken zijn de positie als meest ontwikkelde natie in de EU, goed voor 9% van de ondervraagden, en het lidmaatschap van de NAVO (7%). Wat Nederland betreft waren andere belangrijke redenen voor de keuze voor dit land het feit dat het er makkelijker is om werk te vinden en het in de buurt hebben van vrienden en familie (respectievelijk 8% en 8%).

Bent u naar het land van uw huidige verblijfplaats gekomen met kinderen jonger dan 18 jaar?

Van welk onderwijssysteem profiteren uw kinderen die zich in het huidige land van verblijf bevinden?

(onder degenen die kinderen hebben)

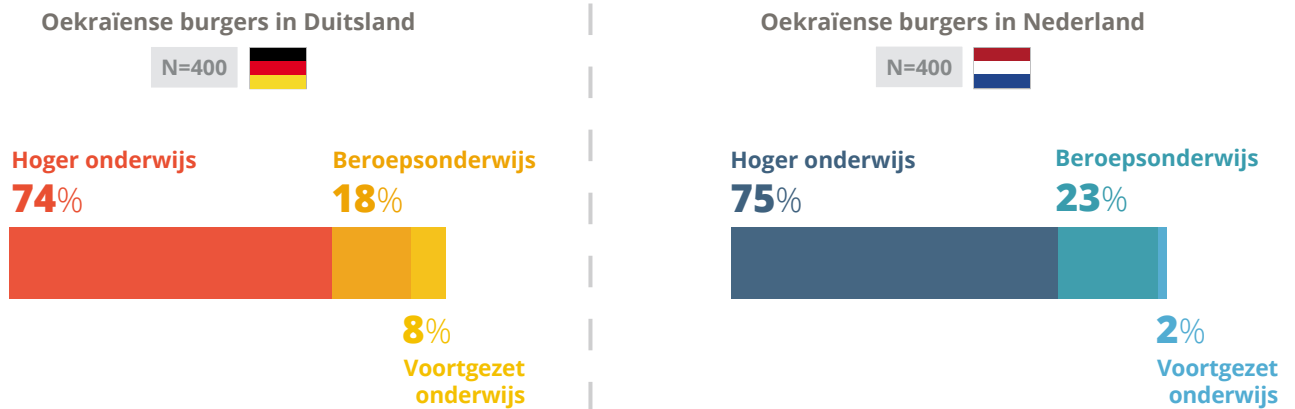

De helft van de Oekraïense burgers in Duitsland en in Nederland, respectievelijk 51% en 50%, zeggen dat zij met kinderen onder de 18 jaar zijn gekomen. In beide landen gaf een derde van de respondenten (33%) aan dat zij met één kind zijn gekomen. Gemiddeld is de leeftijd van het jongste kind in Duitsland 8 jaar, terwijl het in Nederland 9 jaar is.

Onder Oekraïense gezinnen in Duitsland en Nederland gaf meer dan de helft (respectievelijk

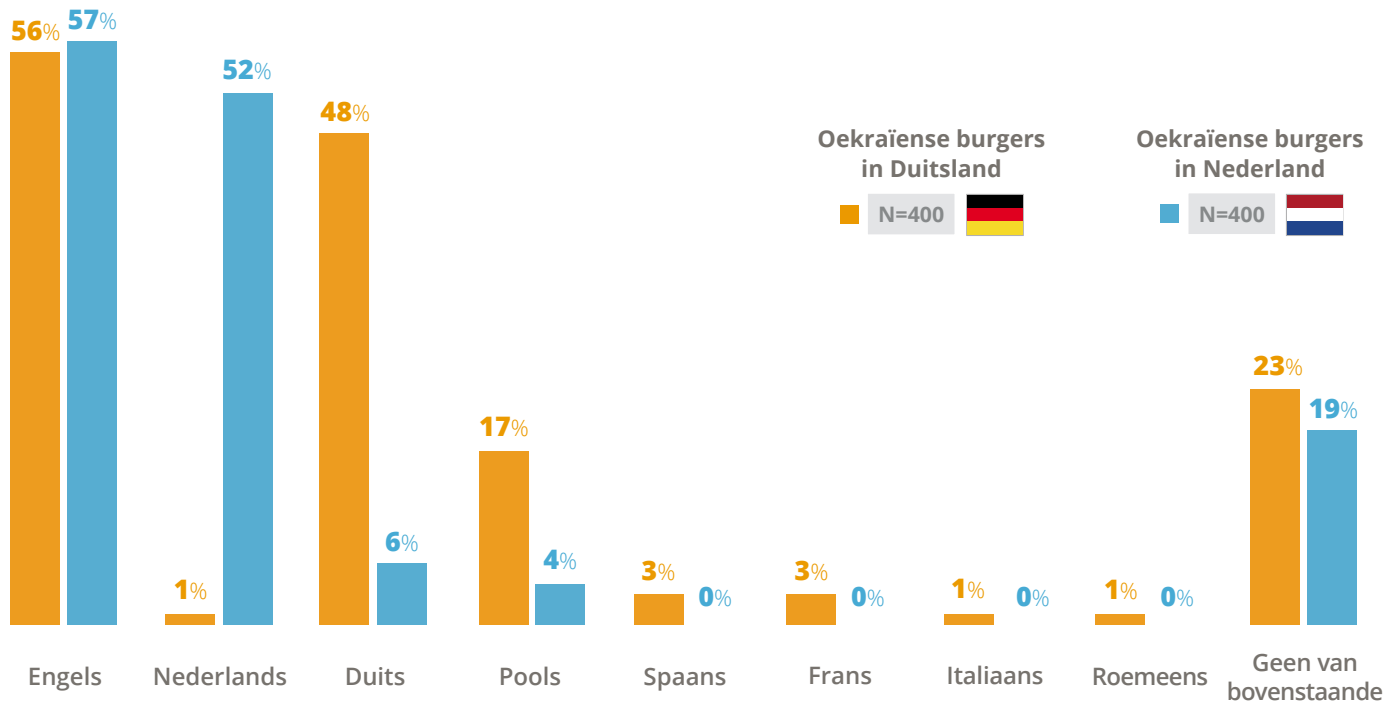
60% en 56%) aan dat zij zowel het Oekraïense als het lokale onderwijssysteem gebruiken. In Duitsland maakt bijna een kwart (24%) van de Oekraïense gezinnen uitsluitend van het Duitse systeem gebruik, terwijl dat aantal in Nederland 30% bedraagt voor het Nederlandse systeem. Het is vermeldenswaard dat 9% van de respondenten in Duitsland en 6% van de respondenten in Nederland zeggen dat hun kinderen onder geen enkel onderwijssysteem vallen.

Onderwijs

Welke talen spreekt u op zijn minst op communicatief niveau?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Oekraïense burgers in Duitsland en Nederland hebben een zeer hoog opleidingsniveau. In Duitsland heeft 74% van de respondenten een universitair diploma of heeft enige vorm van hoger onderwijs afgerond, Nederland volgt op de voet met 75%. Eén op de vijf respondenten in Duitsland (18%) en één op de vier in Nederland (23%) heeft een middelbare schoolopleiding.

Bovendien zegt meer dan de helft van de Oekraïense burgers in Duitsland (56%) en in Nederland (57%)

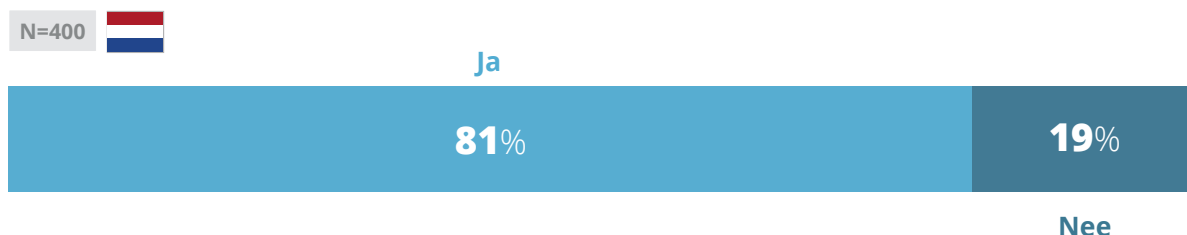
dat zij de Engelse taal op een communicatief niveau spreken. De helft (52%) van de Oekraïense burgers in Nederland geeft toe dat zij de taal van hun gastland op verschillende niveaus spreken. In het geval van Duitsland verklaart 48% van de respondenten dat zij kennis hebben van de taal van het land. Het is opmerkelijk dat 17% van de Oekraïense burgers in Duitsland ook aangeven dat zij kennis hebben van de Poolse taal, wat kan duiden op voorafgaande werkervaring in dat land.

Ontvangt u financiële steun in het huidige land van verblijf?

Oekraïense burgers in Duitsland

Oekraïense burgers in Nederland

Stelt de financiële steun van het land u in staat om uzelf te onderhouden in het land van verblijf?

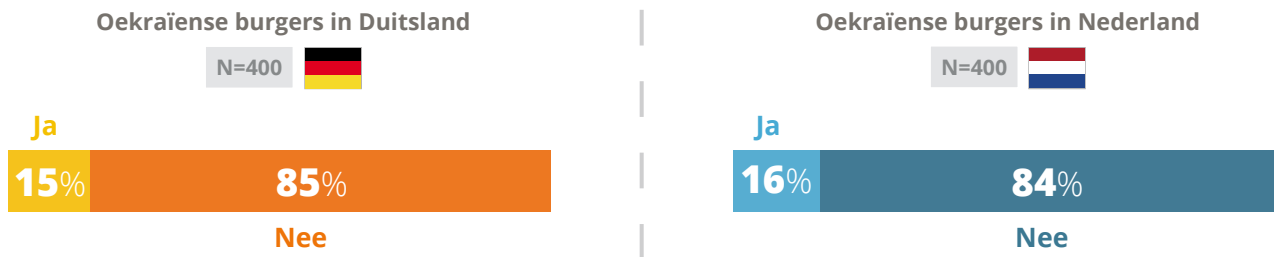
(onder degenen die financiële steun ontvangen)

De meeste Oekraïense vluchtelingen in Duitsland (63%) en in Nederland (een veel hogere 81%) zijn afhankelijk van financiële steun. Dit weerspiegelt de uitdagingen waarmee ze te maken hebben, waarbij ze vaak geen regelmatig inkomen hebben en behoefte hebben aan steun van hun gastland. De behoefte ontstond nadat miljoenen mensen Oekraïne ontvluchtten na de Russische invasie van 2022.

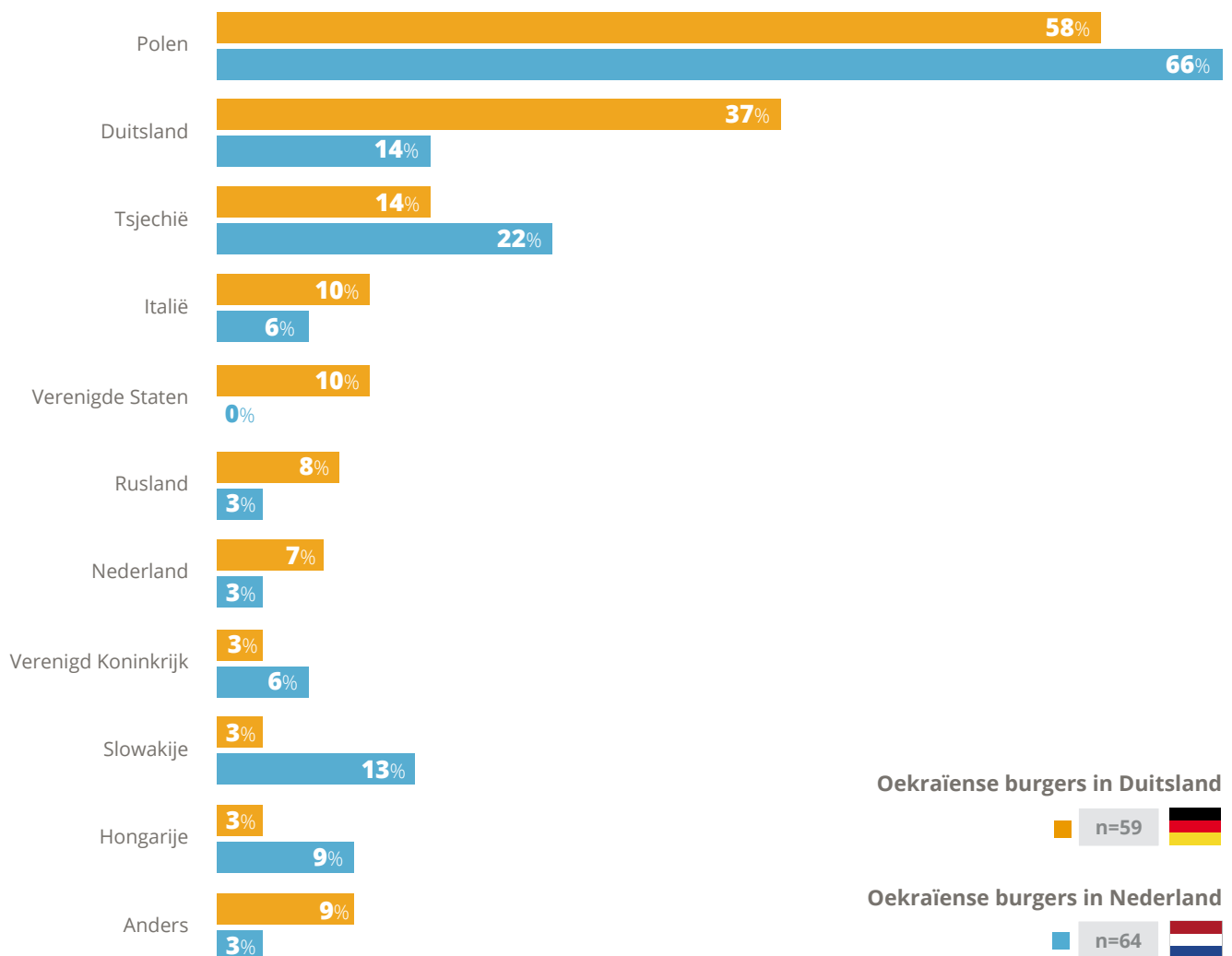
Naast humanitaire hulp hebben veel landen, waaronder Duitsland en Nederland, speciale financiële steunprogramma's opgezet om vluchtelingen te helpen zich aan de nieuwe omstandigheden aan te passen. Het is opmerkelijk dat bijna de helft van de ondervraagden in zowel Duitsland (44%) als Nederland (40%) aangeeft dat ze dankzij de financiële steun die ze ontvangen in staat zijn om in hun gastland te leven. Desalniettemin kiezen ze er toch voor om te gaan werken.

Hebt u eerder in het buitenland gewerkt?

In welke landen heeft u voor het uitbreken van de oorlog gewerkt?

(onder degenen die in het buitenland hebben gewerkt, meerdere antwoorden mogelijk)

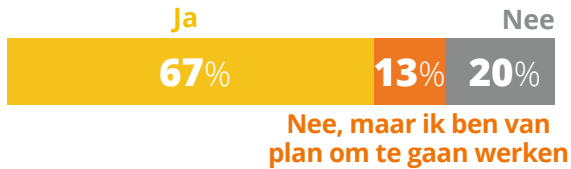
Een in het oog springende 85% van de Oekraïners in Duitsland en 84% in Nederland heeft nog nooit in het buitenland gewerkt. Onder de Oekraïense burgers die op dit moment in Duitsland verblijven, die de mogelijkheid hadden om in het buitenland te werken, waren de meest gekozen landen Polen (58%), Duitsland (37%) en Tsjechië (14%). Onder

de Oekraïense burgers in Nederland, die eerder de mogelijkheid hadden om in het buitenland te werken, heeft meer dan de helft van de respondenten aangegeven in Polen te hebben gewerkt (66%) en meer dan één op de vijf respondenten gaf aan in Tsjechië te hebben gewerkt (22%).

Werkt u momenteel in het huidige land van verblijf?

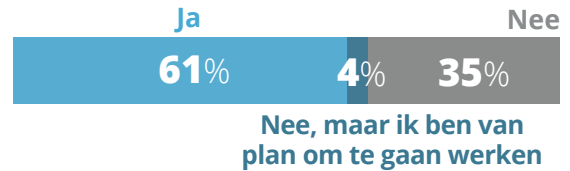
Oekraïense burgers in Duitsland

N=400

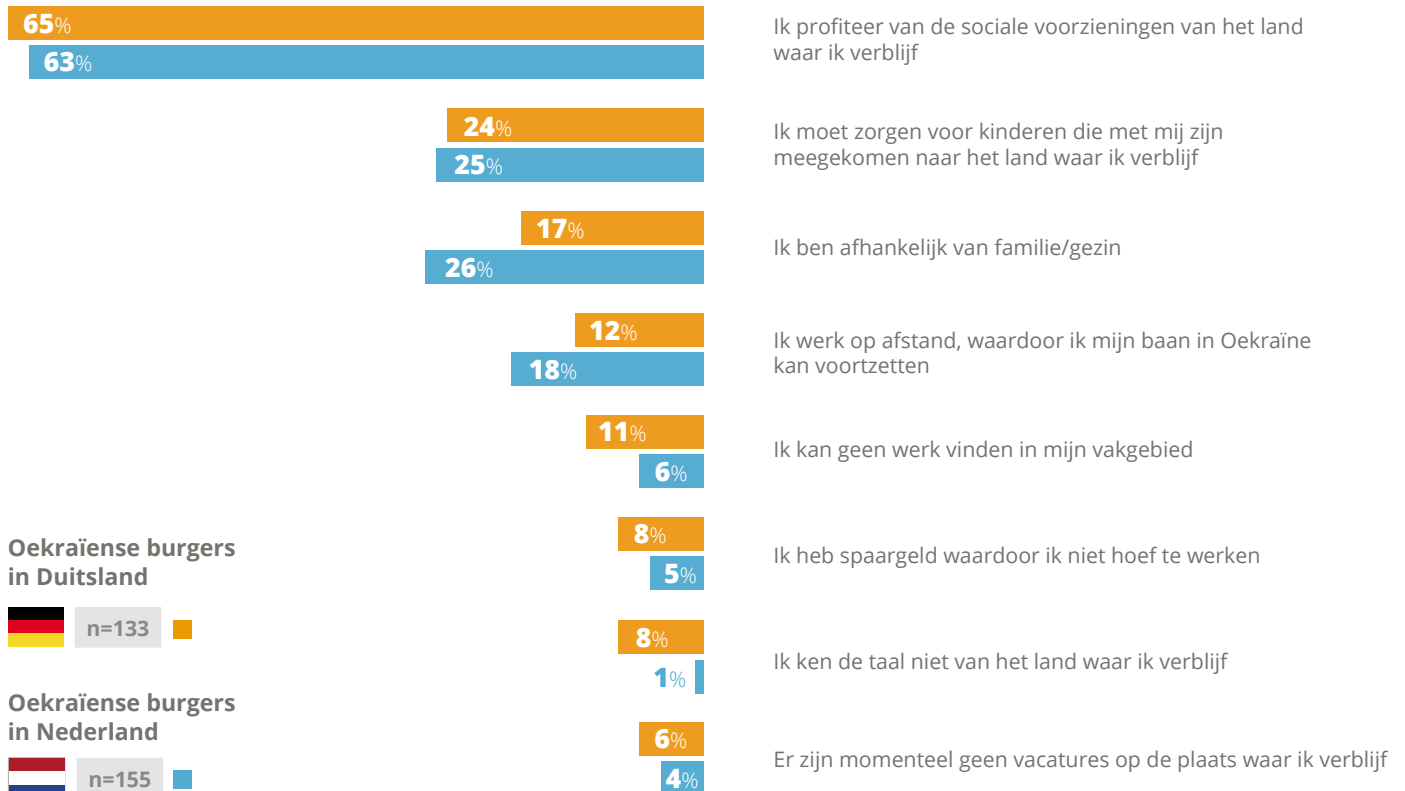
Oekraïense burgers in Nederland

N=400

Om welke redenen bent u niet gaan werken in het huidige land van verblijf?

(onder degenen die niet werken, meerdere antwoorden mogelijk)

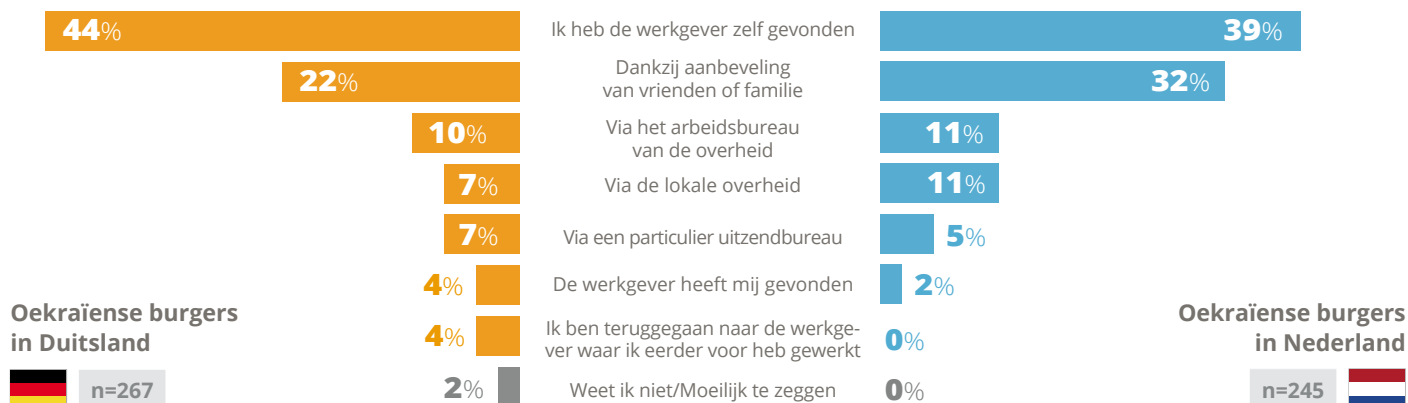
Het is vermeldenswaard dat 67% van de deelnemers aan de enquête in Duitsland heeft gezegd dat ze al werk hadden gevonden of dat ze voorbereidende cursussen voor werk volgden. In Nederland werd een iets lager percentage aangetroffen, waar 61% van de Oekraïense burgers aangaf te werken. Het voornemen om in Duitsland en Nederland te werken wordt uitgedrukt door respectievelijk: 13% en 4% van de respondenten. Het is opmerkelijk dat onder de geïnterviewden die zichzelf als vluchteling aanmerken, de arbeidsparticipatie in beide landen 58% bedraagt.

Meer dan een derde van de Oekraïners in Nederland (35%) heeft momenteel geen werk. Dit is bijna het dubbele van het aantal in Duitsland, waar maar 20% werkloos is.

De belangrijkste redenen die Oekraïners opgeven voor het feit dat ze niet werken, zijn in beide landen vergelijkbaar. Financiële steun speelt een grote rol, dat door 65% in Duitsland en 63% in Nederland wordt geciteerd. Ook de zorg voor kinderen speelt een rol, wat van invloed is op respectievelijk 24% en 25%. Ten slotte is afhankelijkheid van familie groter in Nederland: met 26% die van familie afhankelijk is, vergeleken met 17% in Duitsland.

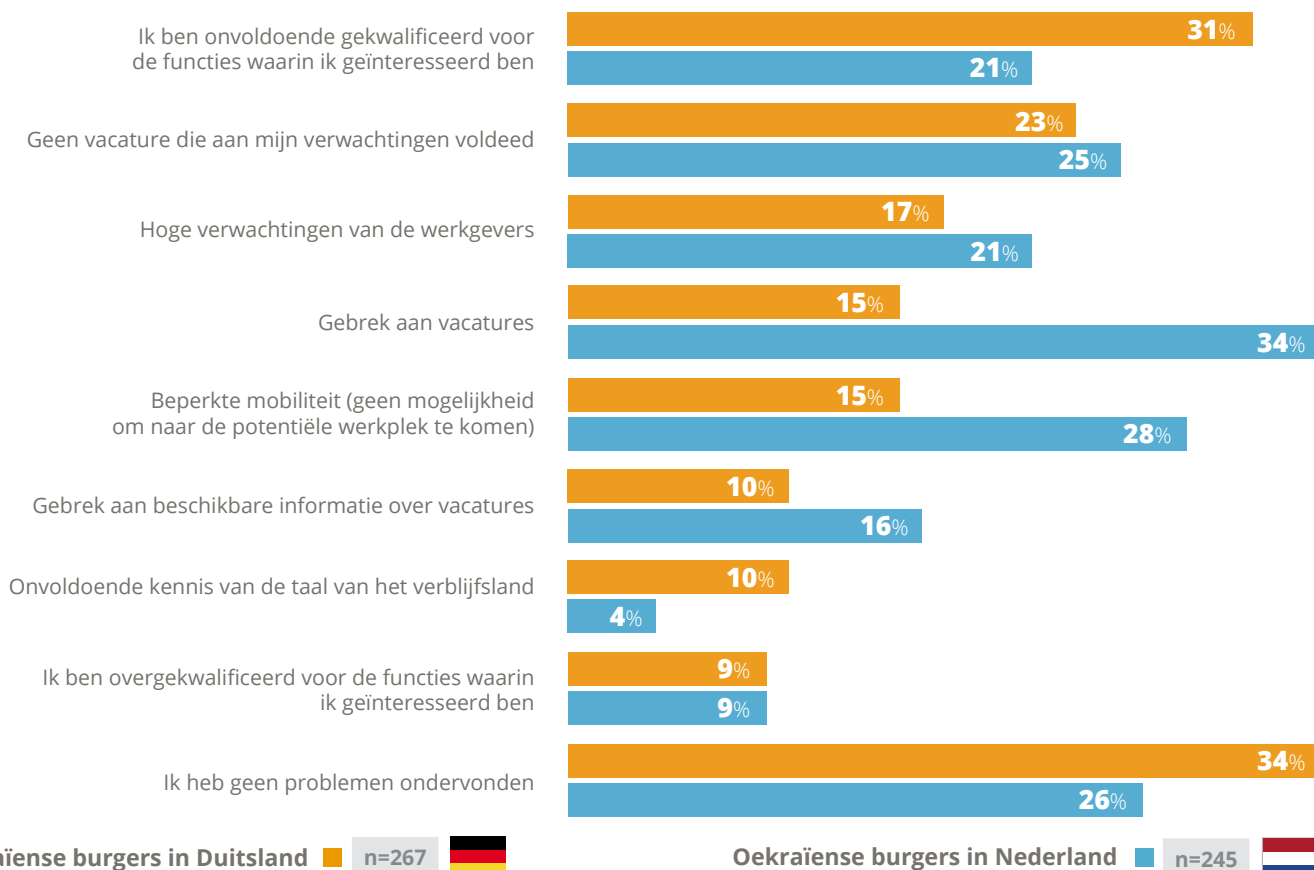
Hoe heeft u uw huidige werk in het huidige land van verblijf gevonden?

(onder degenen die werken)

Wat waren de meest voorkomende problemen die u tegenkwam tijdens uw zoektocht naar werk?

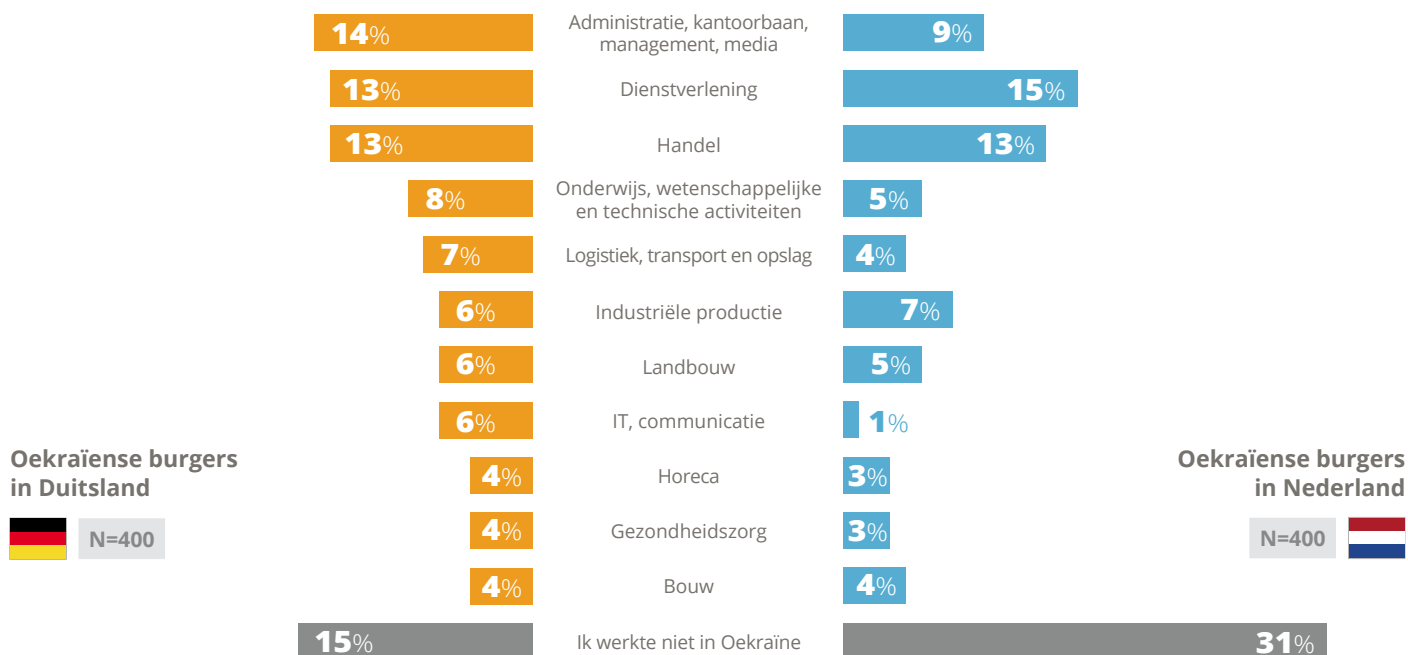
(onder degenen die werken, meerdere antwoorden mogelijk)

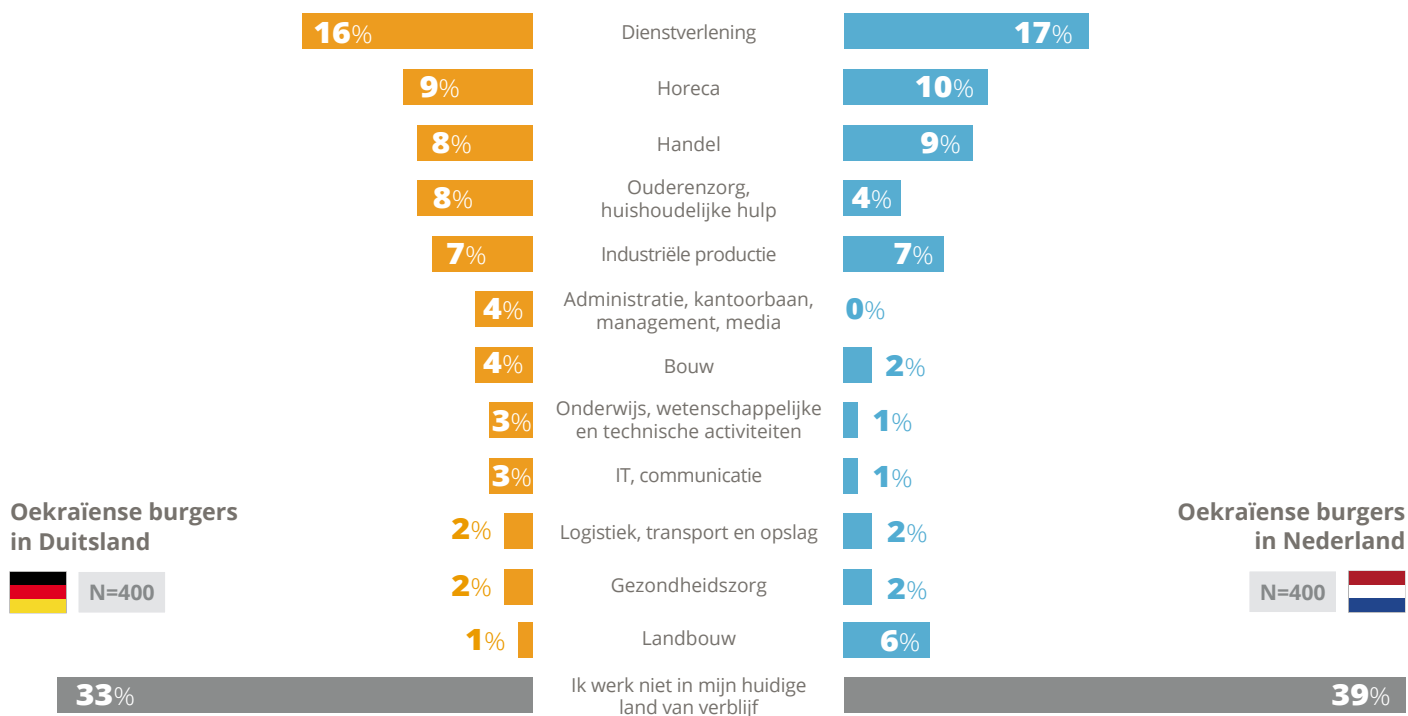
Bijna de helft van de Oekraïense burgers in Duitsland (44%) heeft zelfstandig een werkgever gevonden en bijna één op de vier (22%) dankzij aanbevelingen van vrienden of familie. In Nederland heeft 39% van de Oekraïense burgers zelfstandig werk gevonden en 32% dankzij de aanbevelingen van vrienden of familie. Het is belangrijk om te benadrukken dat 7% van de respondenten in Duitsland en 5% van de respondenten in Nederland heeft gezegd dat zij dankzij een particulier uitzendbureau werk hebben gevonden.

De meest voorkomende problemen die Oekraïense burgers tijdens hun zoektocht naar werk in Duitsland tegenkwamen, waren: onvoldoende gekwalificeerd zijn voor de functies van hun interesse (31%) en een gebrek aan vacatures die aan hun verwachtingen voldeden (23%). In Nederland, daarentegen, wezen Oekraïense burgers vooral op een gebrek aan vacatures (34%), beperkte mobiliteit (28%) en een gebrek aan vacatures die aan hun verwachtingen voldeden (25%). 34% van de respondenten in Duitsland en 26% van de respondenten in Nederland beweerden dat ze tijdens hun zoektocht naar werk geen problemen hadden ondervonden.

Laatste arbeidssector in Oekraïne

Arbeidssector in het huidige land van verblijf

In hun thuisland hadden Oekraïense burgers het vaakst een baan in de administratieve sector (14%), op de voet gevolgd door de dienstensector (13%) en handel (13%). Onderwijs, wetenschappelijke en technische sectoren (8%) en logistiek (7%) waren ook veel voorkomende pre-migratie beroepen. Voordat ze naar Nederland kwamen, werkten Oekraïense burgers in hun eigen land vaak in de dienstverlening (15%), handel (13%) en in de industriële productie (7%).

Na aankomst in Duitsland was het voor Oekraïense burgers het meest waarschijnlijk om te gaan werken in de dienstverlening (16%), horeca (9%), handel (8%), ouderenzorg en thuiszorg (8%) en industriële productie (7%). In Nederland namen Oekraïense burgers het meeste werk aan in de dienstverlening (17%), horeca (10%), handel (9%), industriële productie (7%) en de landbouw (6%).

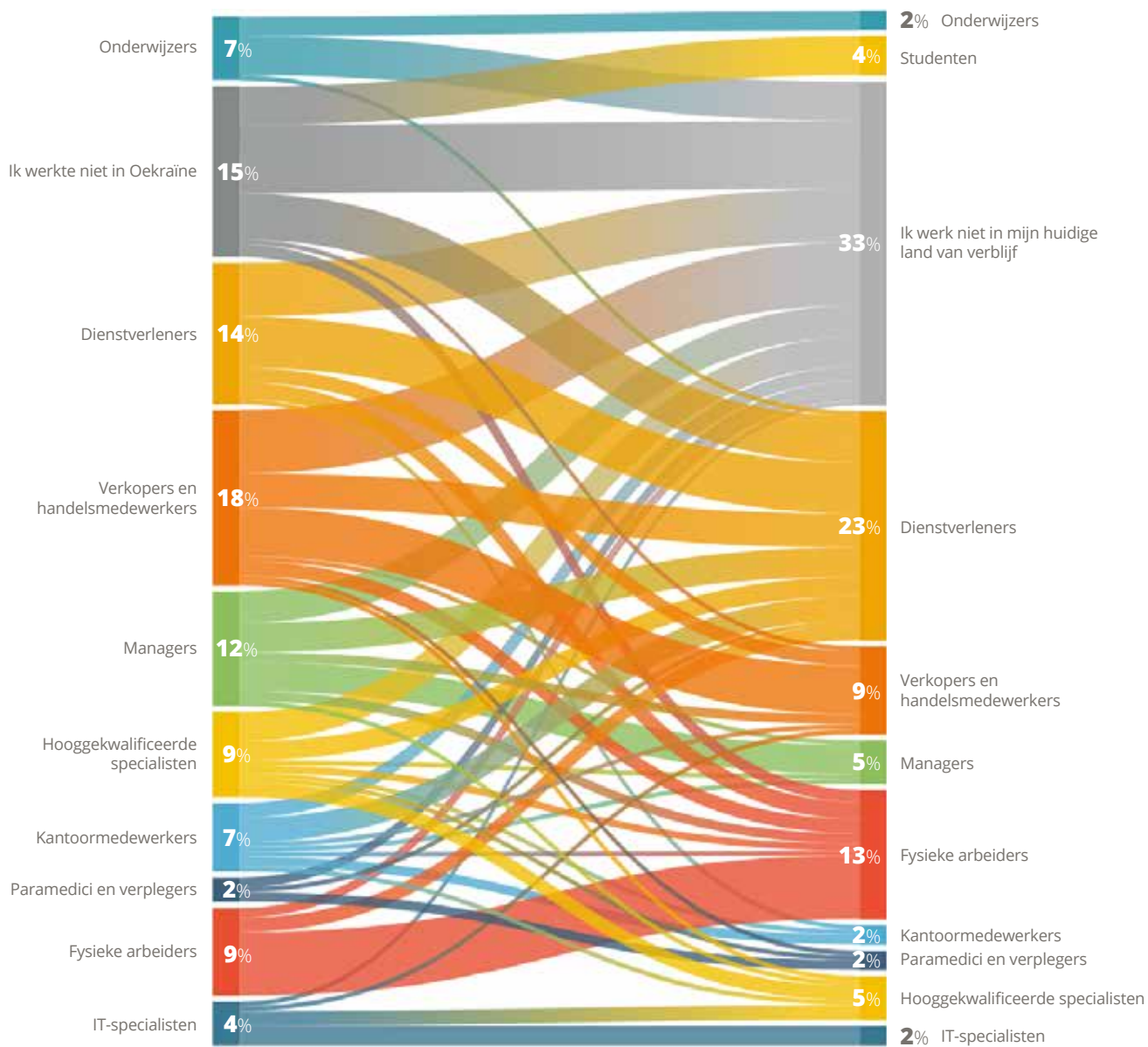
**Wat was uw functie
in Oekraïne?**

**Wat is uw huidige
functie?**

Oekraïense burgers in Duitsland

N=400

Het onderzoek toont aan dat de Oekraïense burgers die in de dienstverlening werkzaam waren (14%) hun beroep op de Duitse arbeidsmarkt hebben voortgezet (23%). In het geval van Oekraïense arbeiders in de handelssector (18%), bleef de helft van hen in hetzelfde beroepsveld en sommigen van

hen zijn in Duitsland niet begonnen met werken. Onder de Oekraïense burgers die momenteel niet werken (15%), koos een significant gedeelte ervoor om in Duitsland niet naar werk te zoeken. Veel anderen vonden echter wel een baan, vooral in de dienstverlening of handelssector.

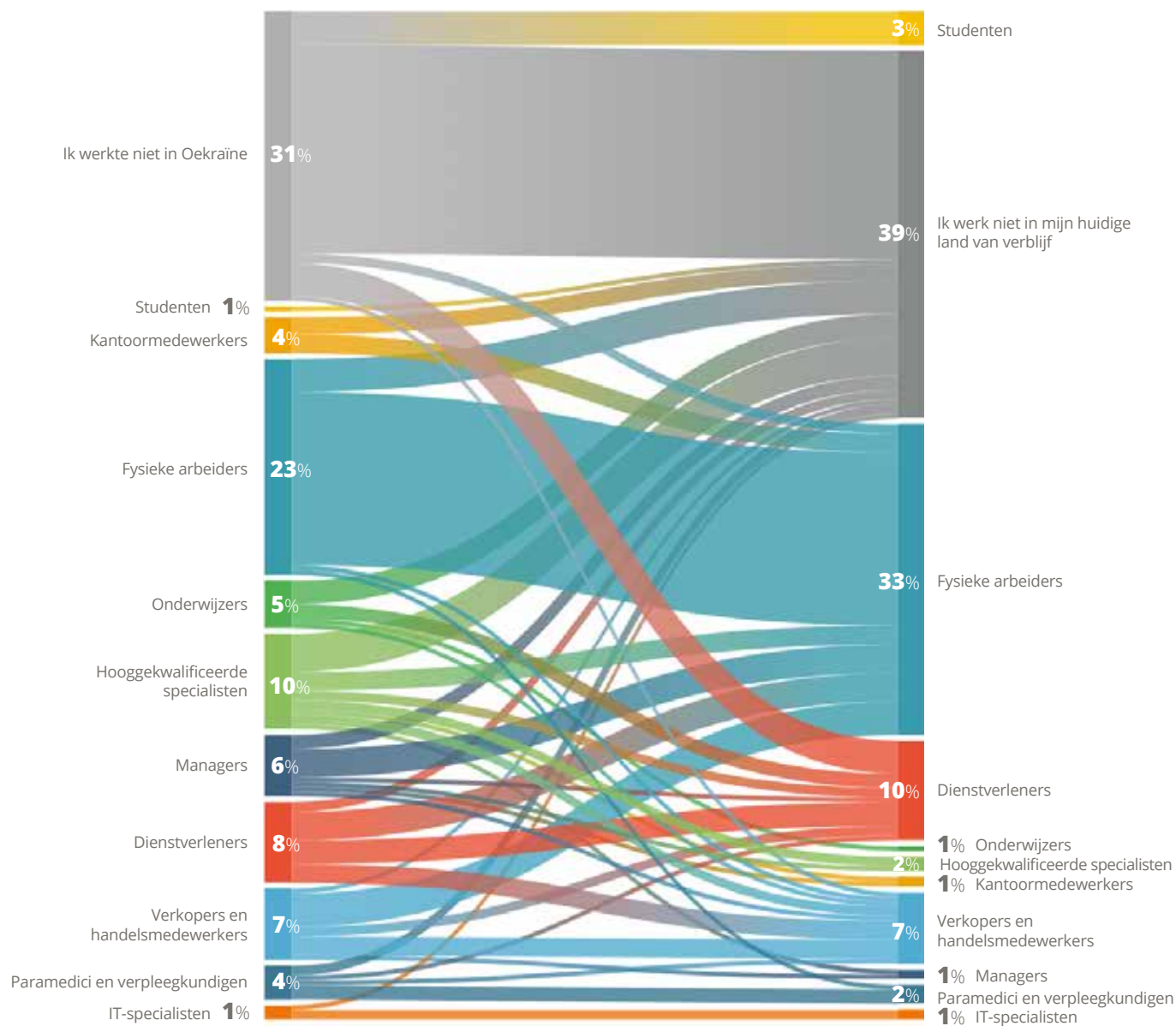
Wat was uw functie
in Oekraïne?

Wat is uw huidige
functie?

Oekraïense burgers in Nederland

N=400

Het onderzoek laat trends zien in de werkgelegenheid voor Oekraïners in Nederland. Fysieke arbeiders (23%) bleven grotendeels in hun eigen vakgebied, waarbij een aanzienlijk aantal (33%) een fysieke baan op de Nederlandse markt vindt. Oekraïense burgers die werkzaam zijn in de dienstverlening (8%) kozen er ook voor om hun beroep in hun nieuwe land voort te

zetten (10%). 10% van de hoogopgeleide specialisten koos echter voor omscholing naar functies in de dienstensector of voor fysiek werk. Degenen die in Oekraïne niet werkten (31%) gingen vooral in de dienstensector werken (10%) of kozen ervoor om in hun nieuwe land niet te gaan werken (39%).

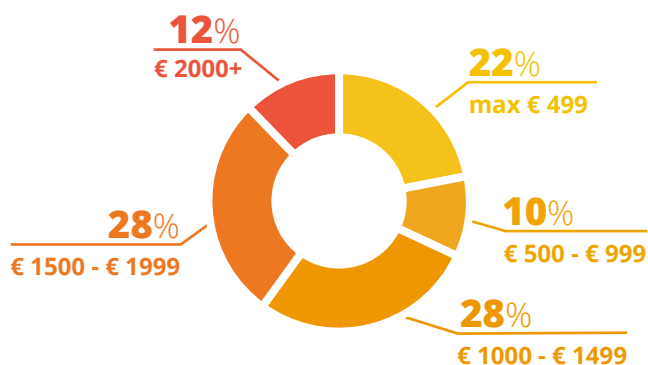
Gemiddelde maandelijkse inkomsten (netto) in het huidige land van verblijf?

(onder degenen die werken)

Oekraïense burgers in Duitsland

 n=267

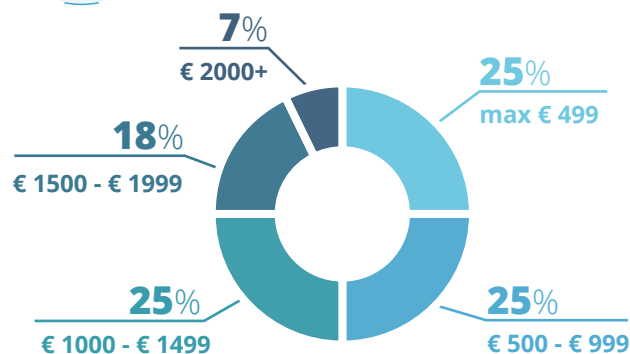
Gemiddelde
maandelijkse
netto
inkomsten
€ 1334

Oekraïense burgers in Nederland

n=245

Gemiddelde
maandelijkse
netto
inkomsten
€ 1104

Hoe zou u uw financiële situatie beoordelen?

Oekraïense burgers in Duitsland

N=400

Zeer goed

2%

Behoorlijk goed

10%

Gemiddeld

70%

Behoorlijk slecht

10%

Zeer slecht

3%

Ik wil geen antwoord geven

5%

Oekraïense burgers in Nederland

N=400

Zeer goed

0%

Behoorlijk goed

17%

Gemiddeld

73%

Behoorlijk slecht

5%

Zeer slecht

3%

Ik wil geen antwoord geven

2%

Oekraïense burgers die in Duitsland werken, verdienen een significant hoger netto salaris in vergelijking met hun thuisland. Gemiddeld verdienen zij €1.334 netto per maand. Dit is ongeveer vier keer het gemiddelde netto salaris uit Oekraïne. Op vergelijkbare wijze ervaren Oekrainers in Nederland een substantiële toename van hun inkomsten, met een gemiddeld netto salaris van €1.104 per maand; ongeveer drie keer zo hoog als het gemiddelde in hun thuisland. Meer dan een kwart van de respondenten in Duitsland (28%) gaf aan dat zij tussen de €1.500

en €1.999 netto betaald krijgen, terwijl 22% van de respondenten aangaf dat zij minder dan €499 verdienen. In Nederland zijn de verdiensten van Oekraïense burgers over drie hoofdcategorieën verdeeld. Een kwart (25%) gaf een netto salaris op tussen de €1.000 en €1.499, terwijl vergelijkbare aandelen (van elk 25%) in de categorieën met een netto salaris tussen de €500-€999 en onder de €499 vielen. Bijna driekwart van de respondenten in beide landen, 70% in Duitsland en 73% in Nederland, beoordelen hun financiële situatie als gemiddeld.

Stuurt u geld naar Oekraïne?

Oekraïense burgers in Duitsland

N=400

Ja

Nee, ik ontvang geld uit Oekraïne

Nee, dat doe ik niet

Oekraïense burgers in Nederland

N=400

Ja

Nee, ik ontvang geld uit Oekraïne

Nee, dat doe ik niet

Hoeveel geld stuurt u maandelijks naar Oekraïne?

(onder degenen die geld sturen)

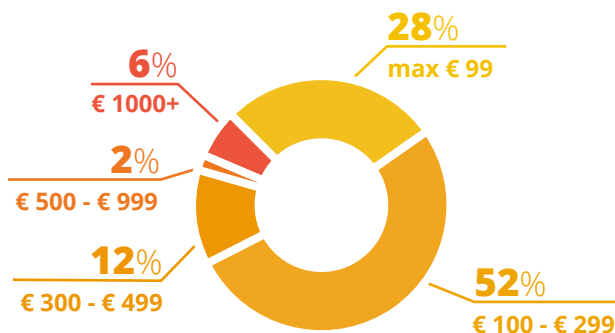
Oekraïense burgers in Duitsland

n=98

Gemiddelde
maandelijks
overboekingen

€ 295

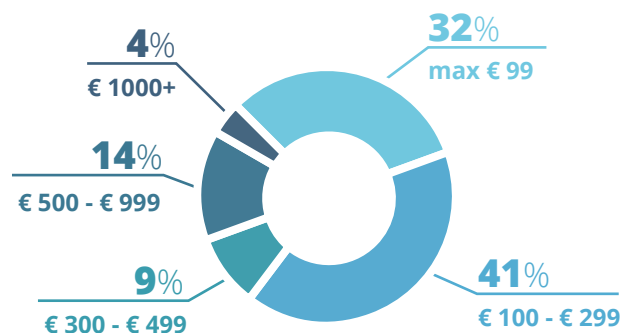
Oekraïense burgers in Nederland

n=44

Gemiddelde
maandelijks
overboekingen

€ 323

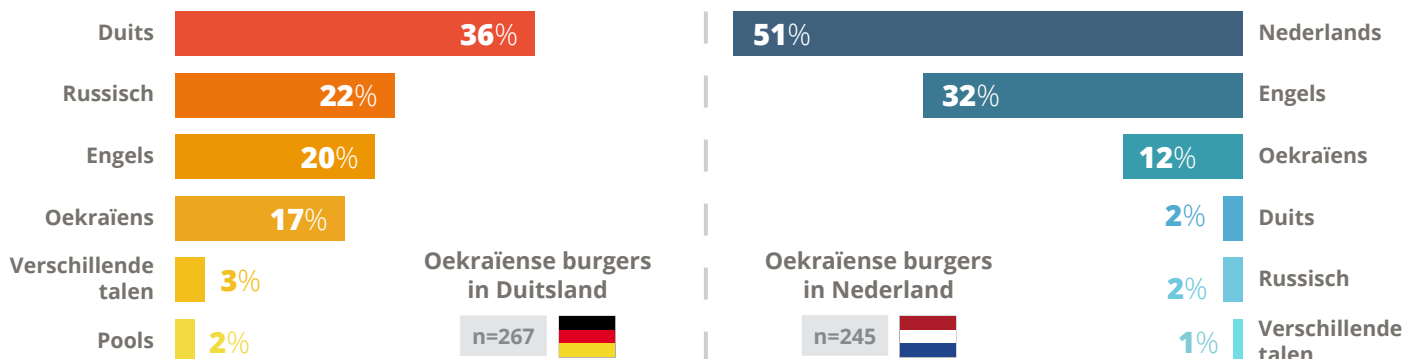

Het onderzoek toont aan dat 25% van de Oekraïense burgers in Duitsland geld naar hun thuisland stuurt. Deze financiële steun is van cruciaal belang voor families en dierbaren die in Oekraïne zijn achtergebleven in oorlogsomstandigheden, vaak onder moeilijke economische en sociale omstandigheden. In het geval van Nederland is het percentage van mensen die financiële steun sturen

naar hun thuisland 11%. Oekraïense burgers die in Nederland werken, zien dat hun inkomens over drie inkomenscategorieën verdeeld zijn. Een kwart (25%) verdient tussen de €1.000 en €1.499 netto per maand. De overige helft is bijna gelijkmatig verdeeld over de netto inkomenscategorie tussen €500-€999 en de categorie onder €499.

In welke talen communiceert u op uw werk in het huidige land van verblijf?

(onder degenen die werken, meerdere antwoorden mogelijk)

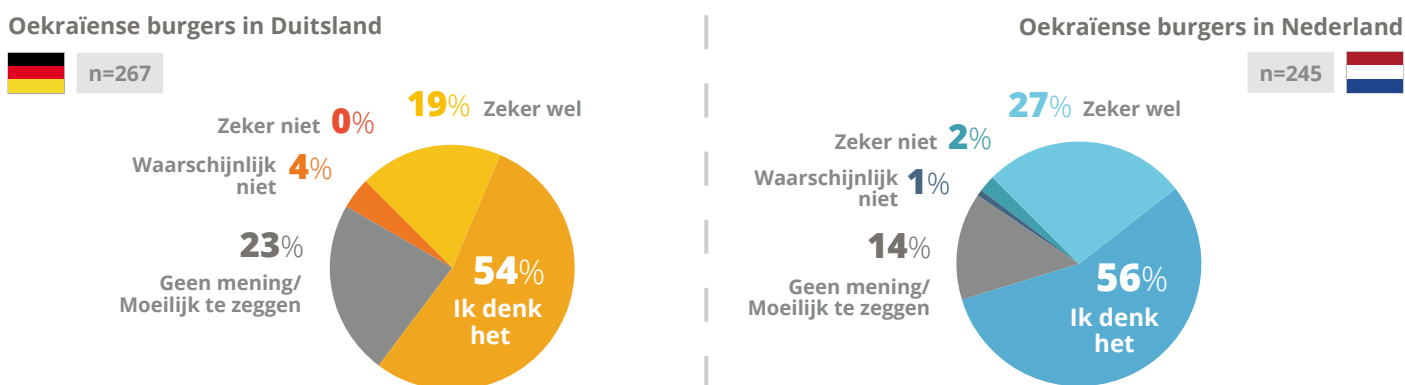

Zou u geïnteresseerd zijn in het volgen van cursussen om uw professionele vaardigheden te verbeteren in het huidige land van verblijf?

Zou u aan uw vrienden en familieleden aanraden om in uw huidige land van verblijf te gaan werken?

(onder degenen die werken)

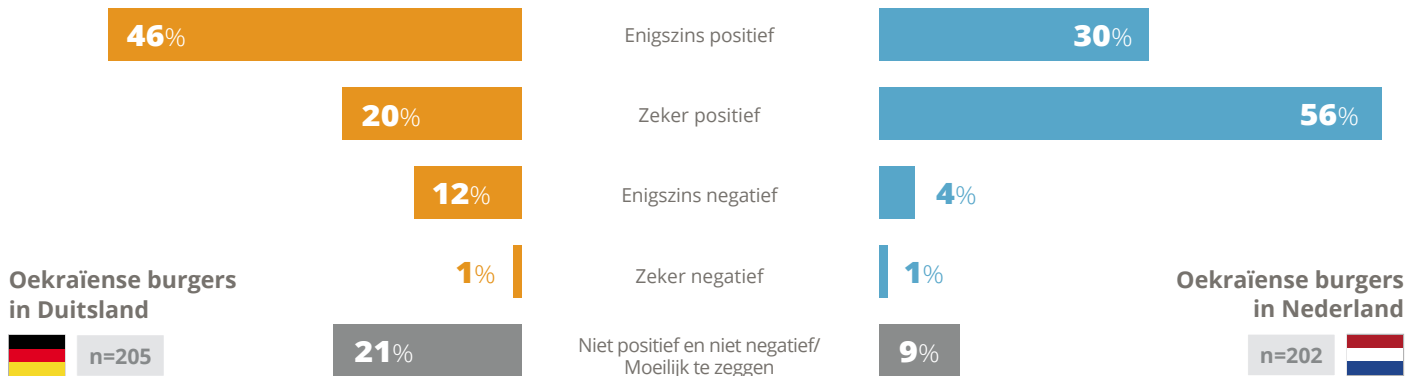

In Duitsland zegt meer dan een derde (36%) dat zij op werk Duits spreken. Engels komt daar vlak achteraan, met één op de vijf respondenten (20%) die aangeeft deze taal op hun werkplek te gebruiken. Meer dan de helft van de respondenten in Nederland (51%) geeft aan op het werk in het Nederlands te communiceren en

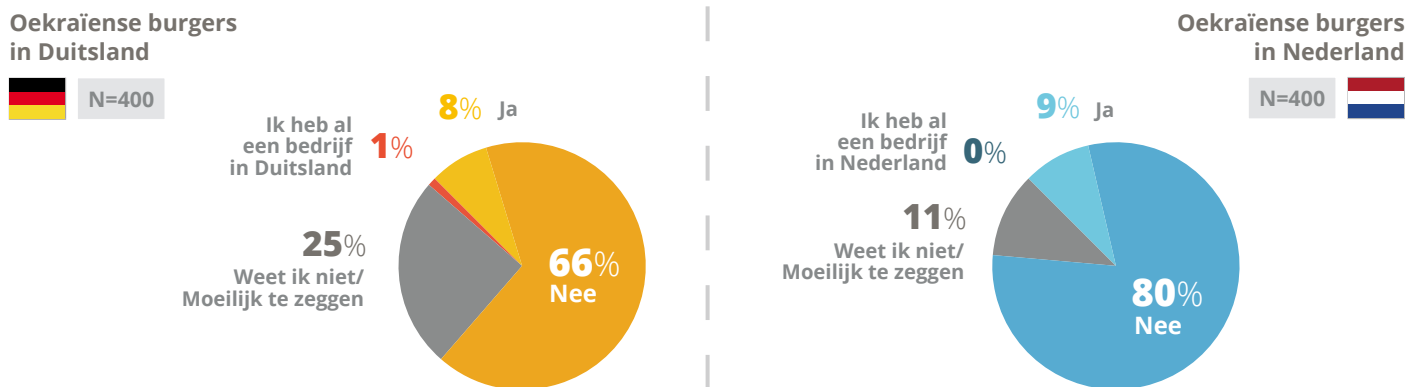
vaak in het Engels (32%). Het is daarbij vermeldenswaard dat bijna de helft van de respondenten in beide landen (47% in Duitsland en 48% in Nederland) verklaart dat ze geïnteresseerd zouden zijn in het volgen van cursussen om hun professionele vaardigheden te verbeteren, als de werkgever de helft van de kosten zou vergoeden.

Hoe beoordeelt u de mate waarin kinderopvang wordt aangeboden om ouders in staat te stellen om naar werk te zoeken, te werken of aanvullende opleidingen te volgen?

(onder degenen die kinderen hebben)

Overweegt u om uw eigen bedrijf te openen in uw huidige land van verblijf?

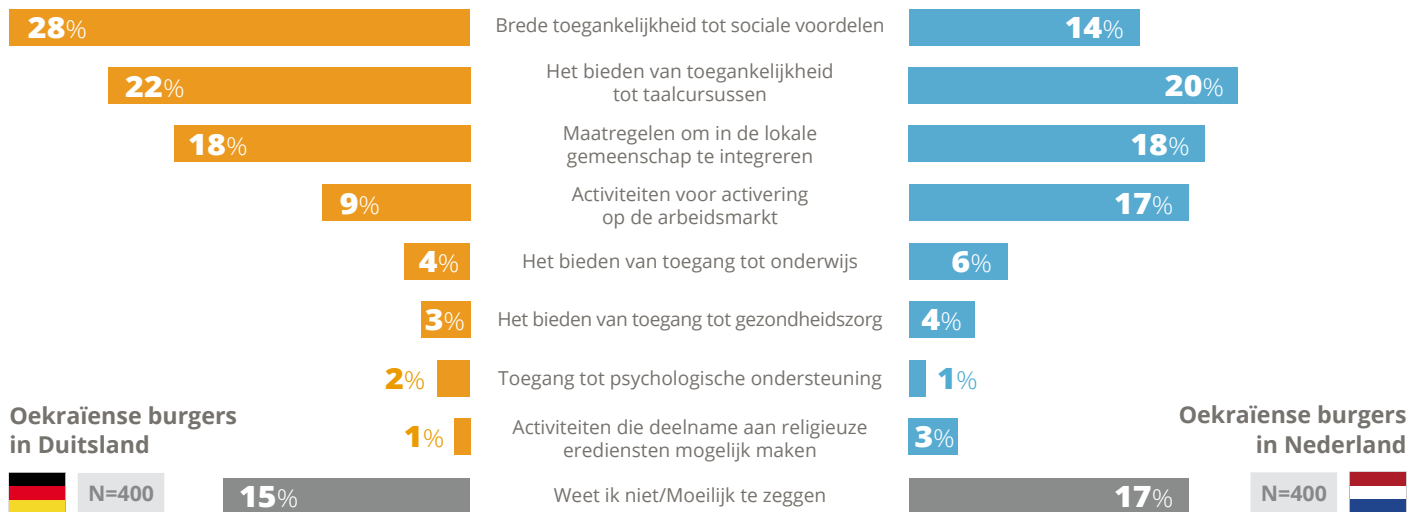
Het onderzoek toont aan dat de meerderheid (54%) van de Oekraïense burgers in Duitsland graag aan hun familie en vrienden zou aanraden om in Duitsland te komen werken. Bijna één op de vijf respondenten (19%) zegt dat ze werk in Duitsland zeker zouden aanraden. In het geval van Nederland is de situatie vergelijkbaar, want meer dan de helft van de Oekraïense burgers (56%) zou daar bereid zijn om werk in dat land aan te bevelen, en meer dan een kwart van de respondenten (27%) wil zeker het werken in Nederland aanbevelen. Enkel 4% van de Oekraïense burgers die werkzaam zijn in Duitsland en 3% in Nederland zouden het niet aanbevelen om in deze landen te werken.

Het onderzoek liet zien dat 66% van de Oekraïense burgers in Duitsland de mate van voorziening van kinderopvang om ouders in staat te stellen werk te

zoeken en te accepteren of een vervolgopleiding te volgen als zeker goed of behoorlijk goed beoordeelt. In Nederland is dit 86%, waarbij meer dan de helft van de ondervraagden (56%) deze kwestie positief beoordeelt.

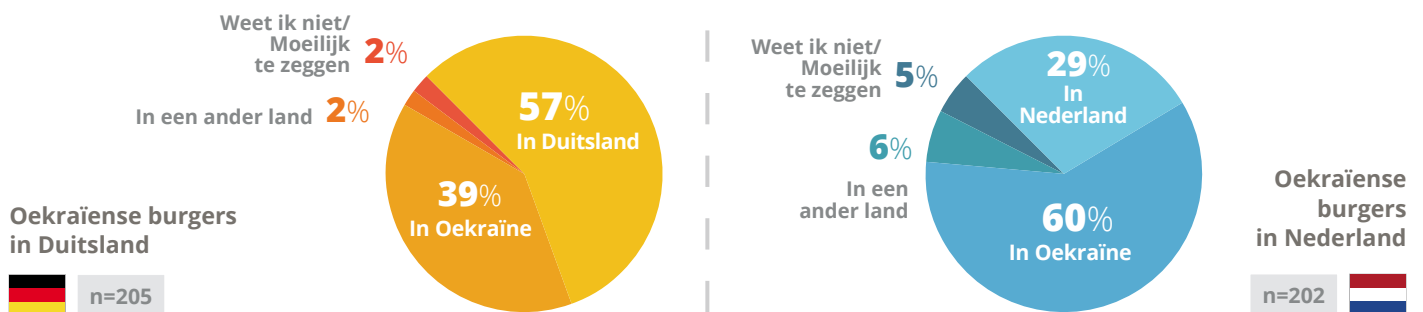
De meerderheid van de Oekraïense burgers die in Nederland verblijven (80%) zou niet overwegen om een bedrijf te openen. Slechts 9% geeft een dergelijke optie aan, met als meest voorkomende keuze een bedrijf in de dienstverlening (36%). In Duitsland zou twee derde van de Oekraïense burgers niet overwegen om in dat land een eigen bedrijf te openen en slechts 8% zegt dat dit een mogelijkheid is. Degenen die geïnteresseerd zijn in het openen van een eigen bedrijf in Duitsland, denken het meest aan dienstverlening (28%), horeca (24%) en de bouw (15%).

Wat bevordert volgens u de integratie van Oekraïense burgers in het huidige land van verblijf?

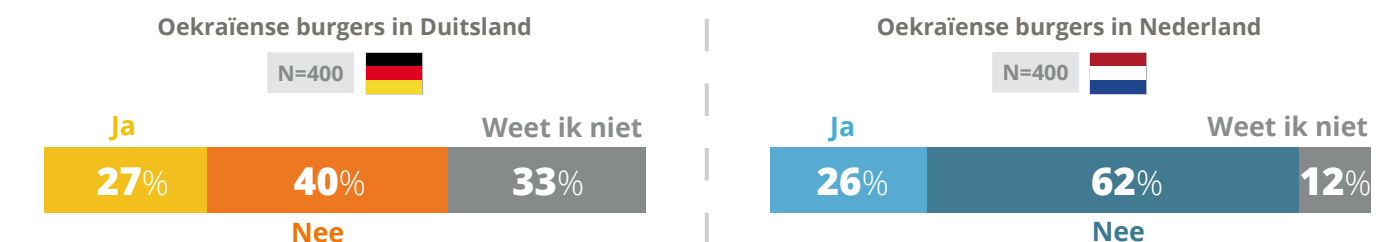

In welk land ziet u een toekomst voor uw kinderen?

(onder degenen die kinderen hebben)

Gaan uw familieleden zich bij u voegen in het huidige land van verblijf?

Bijna een derde (28%) van de Oekraïense burgers in Duitsland vindt dat gemakkelijke toegang tot sociale zekerheid hun integratie in hun nieuwe thuisland bevordert. Taalcursussen worden ook als een belangrijke factor gezien en worden door 22% van de Oekraïners daar gewaardeerd. Integratie in de lokale gemeenschap is een ander belangrijk aspect, 18% benadrukt het belang hiervan. In Nederland noemt één op de vijf Oekraïners (20%) dat direct beschikbare taalcursussen de meest nuttige integratiefactor zijn. Vergelijkbaar met Duitsland blijft integratie in de lokale gemeenschap belangrijk (18%), gevolgd door activiteiten die hen helpen om de arbeidsmarkt te betreden (17%).

Opmerkelijk is dat meer dan de helft van de Oekraïense burgers in Duitsland (57%) de toekomst voor hun kinderen in Duitsland voor zich zien, terwijl 39% in Oekraïne een toekomst zien. Het tegenovergestelde geldt voor Nederland, waar 29% van de Oekraïense burgers hun huidige verblijfsland aangaf en meer dan de helft (60%) naar Oekraïne verwees.

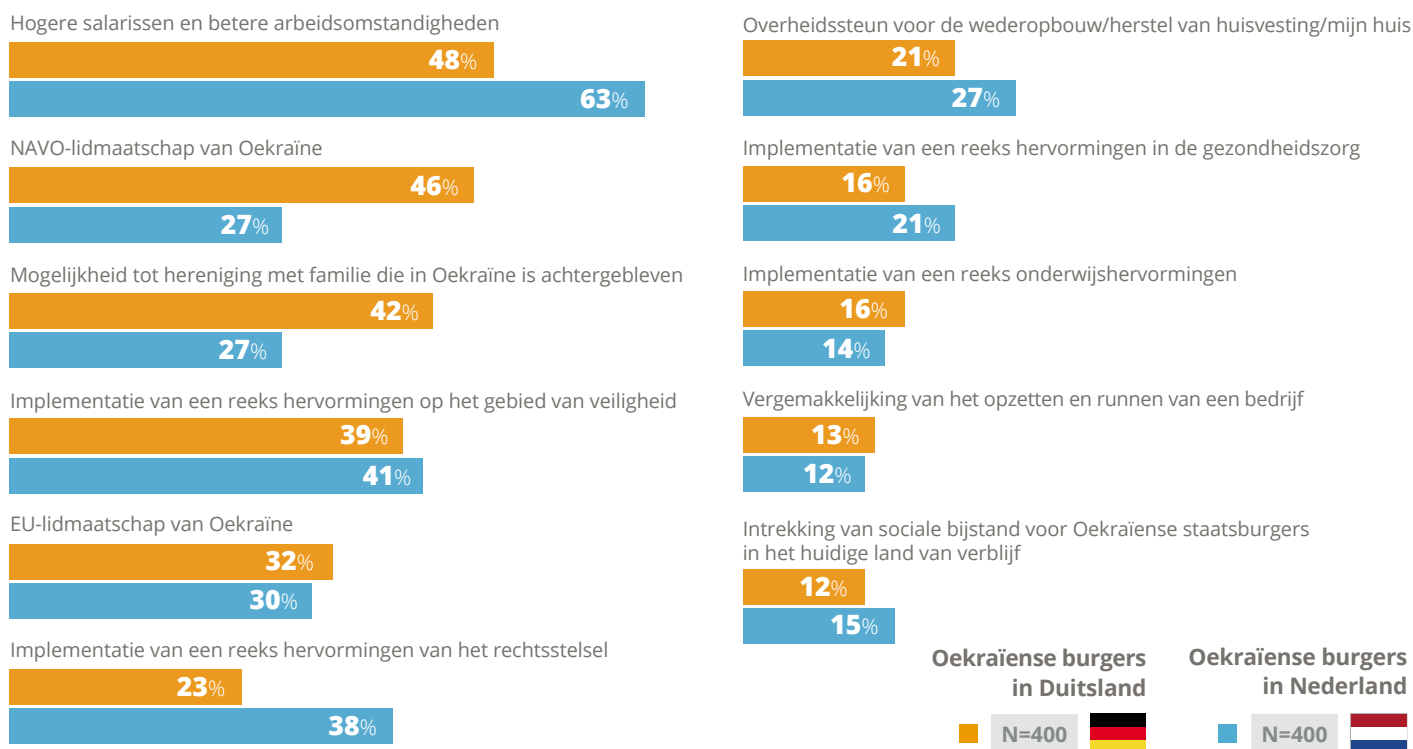
In Duitsland meldde 40% van de respondenten dat hun familie niet zou komen, terwijl slechts 27% zei dat ze dat wel zouden doen. In Nederland is deze trend nog sterker, met een significante 62% van de Oekraïners die aangeven dat hun familieleden niet gaan verhuizen, vergeleken met 26% die zei dat ze dat wel zouden willen.

Bent u van plan voor langere tijd in het huidige land van verblijf te blijven?

Wat zou u het meest motiveren om naar Oekraïne terug te keren?

(meerdere antwoorden mogelijk)

Bijna één op de drie Oekraïense burgers in Duitsland (32%) neemt zich voor om een aantal jaar te blijven. Daarentegen is bijna een kwart van de respondenten (24%) van plan om minstens een jaar te blijven. 8% van de respondenten gaf aan van plan te zijn om permanent te blijven. In Nederland is 44% van de Oekraïense burgers van plan om meerdere jaren in het land te blijven. Meer dan een vijfde van de respondenten (21%) heeft het plan om minstens een jaar te blijven en maar 6% denkt eraan om permanent te blijven. Er moet echter worden opgemerkt dat een aanzienlijk percentage nog niet heeft besloten (18% in Duitsland en 19% in Nederland) of ze langer in hun huidige woonland willen blijven of naar hun thuisland willen terugkeren.

Een aantal factoren kunnen Oekraïense burgers in Duitsland motiveren om naar huis terug te keren. Bijna de helft (48%) noemde hogere salarissen en betere arbeidsomstandigheden in Oekraïne als reden. Daarnaast kwamen het vooruitzicht op lidmaatschap van Oekraïne bij de NAVO (46%) en de kans op hereniging met familie thuis (42%) als belangrijke motivatoren naar voren. Voor Oekraïners in Nederland zijn de meest genoemde motivatoren: verbeterde arbeidsomstandigheden (63%), de doorvoering van hervormingen op het gebied van veiligheid (41%) en de invoering van hervormingen in het rechtssysteem (38%).

MOTIVATIES OM IN DUITSLAND EN IN NEDERLAND TE BLIJVEN

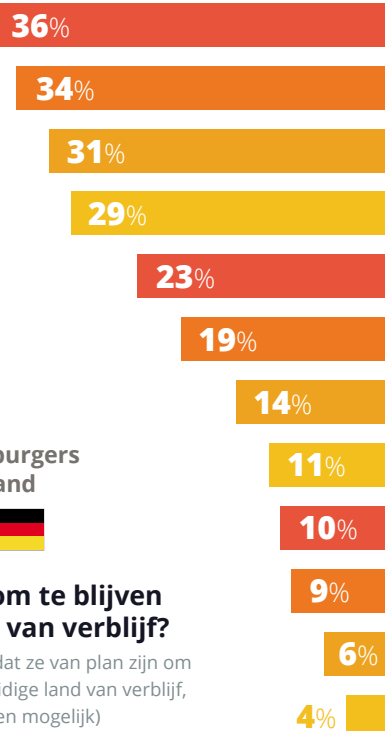
Oekraïense burgers in Duitsland

n=256

Wat stimuleert u om te blijven in het huidige land van verblijf?

(onder degenen die aangeven dat ze van plan zijn om langere tijd te blijven in het huidige land van verblijf, meerdere antwoorden mogelijk)

- Er zijn in Duitsland veel voorzieningen voor Oekraïense burgers
- Ik heb vrienden en kennissen in Duitsland
- Vereenvoudigde procedures voor legalisatie van verblijf en arbeid
- Ik heb steun gekregen bij het betalen van mijn huisvesting in Duitsland
- Aanbevelingen van familie en vrienden
- Het onderwijssysteem in Duitsland
- Duitsers zijn vriendelijk jegens Oekraïense burgers
- Het is makkelijker om vanuit Duitsland naar andere westerse landen te gaan
- Het is makkelijker om werk te vinden in Duitsland
- Meer nadruk op inclusiviteit, zowel op de werkvloer als in de Duitse samenleving
- Ik heb familie in Duitsland
- Ik heb eerder in Duitsland gewerkt

61%

45%

32%

17%

16%

15%

14%

13%

11%

6%

3%

0%

Oekraïense burgers in Nederland

n=284

Wat stimuleert u om te blijven in het huidige land van verblijf?

(onder degenen die aangeven dat ze van plan zijn om langere tijd te blijven in het huidige land van verblijf, meerdere antwoorden mogelijk)

- Vereenvoudigde procedures voor legalisatie van verblijf en arbeid
- Er zijn in Nederland veel voorzieningen voor Oekraïense burgers
- Ik heb steun gekregen bij het betalen van mijn huisvesting in Nederland
- Het is makkelijker om werk te vinden in Nederland
- Aanbevelingen van familie en vrienden
- Ik heb vrienden en kennissen in Nederland
- Het is makkelijker om vanuit Nederland naar andere westerse landen te gaan
- Het onderwijssysteem in Nederland
- De Nederlanders zijn vriendelijk jegens Oekraïense burgers
- Ik heb familie in Nederland
- Meer nadruk op inclusiviteit, zowel op de werkvloer als in de Nederlandse samenleving
- Ik heb eerder in Nederland gewerkt

Onder de redenen die hen motiveren om in Duitsland te blijven, noemen de Oekraïense burgers: faciliteiten voor Oekraïense burgers in het gastland (36%), de aanwezigheid van familie en vrienden (34%), een vereenvoudigd proces voor legalisatie van verblijf en werkvergunningen (31%) en ondersteuning bij huisvestingskosten (29%). Als enkele van de

redenen die hen motiveren om in Nederland te blijven, noemen Oekraïense burgers: vereenvoudigde procedures voor legalisatie van verblijf en arbeid (61%), faciliteiten voor Oekraïense burgers in het gastland (45%) en dekking van huisvestingskosten in Nederland (32%).

MOTIVATIES OM IN DUITSLAND EN IN NEDERLAND TE BLIJVEN

71%

41%

37%

19%

19%

16%

14%

11%

11%

11%

11%

3%

Oekraïense burgers
in Duitsland

n=73

Wat ontmoedigt u om in het huidige land van verblijf te blijven?

(onder degenen die aangeven dat zij niet voor langere tijd in het huidige land van verblijf zullen blijven, meerdere antwoorden mogelijk)

Ik wil terugkeren naar huis in Oekraïne

Slechte kennis van Duitse taal

Zorgen om familieleden die in Oekraïne zijn gebleven

Huisvestingsomstandigheden

Ik voel me in Duitsland niet veilig

Gebrek aan voldoende bestaansmiddelen

Discriminatie op basis van nationaliteit

Moeilijkheden om toegang te krijgen tot gezondheidszorg

Economische situatie in Duitsland

Moeilijkheden met het vinden van werk

Moeilijkheden met het vinden van kinderopvang

Niets

53%

47%

32%

21%

21%

11%

5%

0%

0%

0%

0%

0%

Oekraïense burgers
in Nederland

n=38

Wat ontmoedigt u om in het huidige land van verblijf te blijven?

(onder degenen die aangeven dat zij niet voor langere tijd in het huidige land van verblijf zullen blijven, meerdere antwoorden mogelijk)

Ik wil terugkeren naar huis in Oekraïne

Slechte kennis van Nederlandse taal

Zorgen om familieleden die in Oekraïne zijn gebleven

Gebrek aan voldoende bestaansmiddelen

Moeilijkheden om toegang te krijgen tot gezondheidszorg

Niets

Moeilijkheden met het vinden van kinderopvang

Huisvestingsomstandigheden

Ik voel me in Nederland niet veilig

Discriminatie op basis van nationaliteit

Economische situatie in Nederland

Moeilijkheden met het vinden van werk

Enkele redenen die Oekraïense burgers ontmoedigen om in Duitsland en Nederland te blijven, zijn: de wens om naar Oekraïne terug te keren (71% in Duitsland, 53% in Nederland), slechte kennis van

de taal van het gastland (41% in Duitsland, 47% in Nederland), en zorgen over familieleden die in het thuisland zijn achtergebleven (37% in Duitsland, 32% in Nederland).

MICHALINA SIELEWICZ

Directeur Internationale
Ontwikkeling bij de EWL Group

NEGENVOUDIGE TOENAME VAN HET AANTAL OEKRAÏNERS IN DUITSLAND EN VIERVOUDIGING IN NEDERLAND

De oorlog in Oekraïne is nog steeds aan de gang en het aantal Oekraïense vluchtelingen in de Europese Unie blijft stijgen. Het is onduidelijk wanneer het conflict zal eindigen, daardoor is het een uitdaging om de vluchtelingen te helpen die onze landen blijven binnenkomen. Voorafgaand aan de Russische agressie waren er ongeveer 140.000 Oekraïense burgers in Duitsland. Vandaag de dag is hun aantal meer dan verachtvoudigd en bedraagt meer dan 1,2 miljoen mensen, waarmee de Oekraïners de op één na grootste immigrantengroep in Duitsland vormen. Een vergelijkbare situatie kan in Nederland worden waargenomen. Voor de oorlog bedroeg het aantal Oekraïense staatsburgers daar ongeveer 30.000, terwijl het nu bijna vier keer zo veel is, namelijk bijna 120.000.

HOOG GEKWALIFICEERDE OEKRAÏENSE BURGERS DIE IN EU-LANDEN ARRIVEREN

Ons onderzoek heeft aangetoond dat de Oekraïense burgers, zowel oorlogsvluchtelingen als arbeidsmigranten, die in Duitsland en in Nederland verblijven hoog gekwalificeerd zijn; ongeveer driekwart heeft een universitair diploma. Hieruit spreekt een aanzienlijk potentieel dat zij aan lokale arbeidsmarkten kunnen toevoegen, waar behoefte is aan sollicitanten met gespecialiseerde kennis en vaardigheden. Bovendien zijn de gegevens betekenisvol in de context van een tekort aan specialisten in veel belangrijke sectoren, zoals IT, techniek en gezondheidszorg, waar zowel Duitsland als Nederland mee te maken hebben. **Laten we daaraan toevoegen dat het aantal vacatures op de Duitse arbeidsmarkt op tot wel 2 miljoen geschat wordt en in Nederland op 400.000. Na de economische teruggang in 2023 en 2024 verwachten de meeste analisten dat de Duitse en Nederlandse economieën in 2025 met ongeveer 1,5% zullen groeien, dus zal de vraag naar werknemers nóg hoger worden.**

KENNIS VAN HET ENGELS EN DE TALEN VAN DE GASTLANDEN

Het is het vermelden waard dat de meerderheid van de Oekraïense burgers verklaart kennis te hebben van vreemde talen, waaronder Engels, waardoor ze beter

in staat zijn om in een internationale werkomgeving effectief te communiceren en samen te werken. De cijfers bevestigen dit: meer dan de helft van de respondenten geeft aan kennis van de Engelse taal te hebben. Daarnaast kan meer dan een derde van de vluchtelingen in Duitsland en meer dan de helft van de vluchtelingen in Nederland op het werk in de lokale talen communiceren, een veelbelovende indicator van hun aanpassingsvermogen en daaropvolgende integratie. Onder de drempels voor het vinden van een baan scoorden slechte taalvaardigheden slechts een paar procent. **Dit betekent dat Oekraïense immigranten vlugge leerlingen zijn en belangrijke ondersteuning aan lokale arbeidsmarkten kunnen bieden, waardoor ze helpen om het tekort aan arbeidskrachten in veel industrieën te verminderen en de economische groei te versterken.** Dit is een situatie die we uit andere EU-landen kennen, waaronder Polen, maar niet alleen daar. Duitsland en Nederland zullen waarschijnlijk de voordelen van legale arbeidsmigratie willen behouden. Dat geldt ook voor Spanje, waar immigranten, voornamelijk uit Latijns-Amerika, verantwoordelijk zijn voor de helft van de economische groei in 2023.

TAALCOURSUSSEN FACILITEREN INTEGRATIE EN PROFESSIONELE ONTWIKKELING VAN OEKRAÏENSE BURGERS

Taal blijft een belangrijk obstakel voor Oekraïense vluchtelingen, waarbij respectievelijk 41% en 47% in Duitsland en Nederland dit een uitdaging noemt. Hoewel hun gebrek aan taalvaardigheden hen er niet van weerhoudt om te gaan werken, kan het wel van invloed zijn op hun beslissing om op de lange termijn in Duitsland of Nederland te blijven. Een ander probleem is het gebrek aan middelen om in hun levensonderhoud te voorzien (16% en 21%), als gevolg van moeilijkheden bij het vinden van werk in het nieuwe land, evenals moeilijkheden in verband met de beschikbaarheid en de kwaliteit van gezondheidszorg (11% en 21%). **Het is daarom van cruciaal belang om op grote schaal beschikbare taalcursussen aan te bieden om de integratie te vergemakkelijken, veel van de bestaansproblemen uit de weg te ruimen en de kansen op een langer verblijf, een stabiele baan en professionele ontwikkeling te vergroten.**

GROTE WENS ONDER OEKRAÏNERS OM IN EU-LANDEN WERK TE VINDEN

Ondanks hun hoge onderwijsniveau en verlangen om werk te vinden, zijn niet alle Oekraïense vluchtelingen op professioneel vlak actief. In Duitsland geeft twee derde van de respondenten aan te werken, terwijl dat percentage in Nederland op 61% ligt. Daarentegen wordt de bereidheid om te werken in Duitsland en Nederland bevestigd door respectievelijk 13% en 4% van de op professioneel vlak inactieve respondenten. Er is echter een aanzienlijke groep mensen die niet

deelneemt aan de arbeidsmarkt, voornamelijk om redenen zoals het gebruik maken van financiële steun van gastlanden en zorgtaken voor kinderen. Dit wijst op de noodzaak om deze mensen te ondersteunen, zodat ze hun competenties optimaal kunnen benutten en een bijdrage kunnen leveren aan de economieën van Duitsland en Nederland. Het is een belangrijk gegeven dat werkende Oekraïense burgers op professioneel gebied het meest werden belemmerd door: een gebrek aan arbeidskansen voor Oekraïners (15% en 34%) en ontoereikende vaardigheden (31% en 21%). **We roepen daarom op tot een verhoging van het aantal vacatures voor Oekraïense burgers en het aanbieden van cursussen om hun beroepskwalificaties te verbeteren.** Met name gezien het feit dat Oekraïense burgers bereid zijn om aan dergelijke cursussen deel te nemen, door er zelf voor te betalen of door de kosten met de werkgevers te delen, wat getuigt van de grote vastberadenheid van deze immigranten.

OEKRAÏENSE BURGERS ZULLEN LANGER IN DUITSLAND EN NEDERLAND BLIJVEN, MAAR NIET PERMANENT

We moeten eraan toevoegen dat veel Oekraïense vluchtelingen aangeven dat zij een aantal jaar (32% en 44%) in Duitsland en Nederland willen blijven, wat voor de lokale arbeidsmarkten een positief signaal kan zijn. Tegelijkertijd is het percentage aan respondenten dat naar Oekraïne terug wil keren, op een zo snel mogelijke termijn of na verloop van een jaar in Duitsland en Nederland (40% en 26%), vele malen hoger dan dat van de respondenten die voor altijd in die landen willen blijven (8% en 6%). De meerderheid van de Oekraïense burgers

in Duitsland ziet er een toekomst voor hun kinderen (57%), ten opzichte van Nederland, waar dat aantal naar 29% daalt. **Verschillende factoren worden als cruciaal voor integratie beschouwd: toegang tot sociale zekerheid (28% en 14%), taalcursussen (22% en 20%), integratie in de lokale gemeenschap (18% en 18%) en activeringsprogramma's voor de arbeidsmarkt (9% en 17%).**

LATEN WE HET PROFESSIONELE POTENTIEEL VAN OEKRAÏENSE BURGERS ONTGRENDELEN

Oekraïense burgers in Duitsland en Nederland hebben hoge opleidingsniveaus en beroepsvaardigheden. Hun potentieel wordt echter niet ten volle benut. Dit rapport heeft als doel om de uitdagingen en kansen te identificeren die hun situatie beïnvloeden. Als we hun behoeften en verwachtingen begrijpen, kunnen we betere integratie-strategieën ontwikkelen, waaronder het aanbod van opleidingsprogramma's ter voorbereiding op werk.

TENT, een wereldwijde organisatie die zich inzet voor de integratie van vluchtelingen door middel van werk (waar EWL sinds 2022 een trots lid van is), draagt het krachtige sentiment van de oprichter, Hamdi Ulukaya, uit: "Op het moment dat een vluchteling een baan krijgt, is diegene geen vluchteling meer." Werk voorziet vluchtelingen van veiligheid, waardigheid en onafhankelijkheid: essentieel voor een nieuw leven in het buitenland.

TENT

TENT PARTNERSHIP FOR REFUGEES

Tent Partnership for Refugees werd in 2016 opgericht door Hamdi Ulukaya, de CEO en oprichter van Chobani – een Amerikaans miljardenbedrijf in voedingsmiddelen – om wereldwijd bedrijven te mobiliseren om vluchtelingen aan werk te helpen. Vandaag de dag is Tent een internationaal netwerk van meer dan 400 grote bedrijven die zich inzetten om vluchtelingen in dienst te nemen, op te leiden en te begeleiden, onder andere in Duitsland en Nederland.

Duitsland heeft meer dan een miljoen Oekraïense vluchtelingen opgenomen, terwijl Nederland er 95.000 heeft opgenomen, waaronder veel hoogopgeleide vrouwen. Zoals dit laatste onderzoek van EWL bevestigt, is helaas een groot aantal Oekraïense vluchtelingen in beide landen nog steeds werkloos.

Oekraïense burgers worden tijdens hun zoektocht naar werk met tal van obstakels geconfronteerd, waaronder taalbarrières, een gebrek aan sociale of professionele

netwerken, een beperkt begrip van de lokale arbeidsmarkt en de belasting van de zorg voor kinderen. Bedrijven hebben een belangrijke rol te vervullen in de hulp aan vluchtelingen om deze hindernissen te overwinnen. Tent ondersteunt en adviseert grote bedrijven in heel Europa bij hun inspanningen om vluchtelingen in dienst te nemen en te laten integreren.

De bedrijven die lid zijn van Tent hebben collectief en wereldwijd toegezegd om 386.000+ vluchtelingen te helpen bij het toetreden van de arbeidsmarkt, door banen aan te bieden en voorbereidende trainingen te geven.

Als u geïnteresseerd bent om meer te weten te komen over het werk van Tent in uw land, neem dan contact op met de Directeur van Tent Deutschland, Christian Schmidt, via christian@tent.org of met de Directeur van Tent in Nederland, Hélène van Melle, via helene@tent.org.

METHODOLOGIE

Om inzicht te krijgen in de ervaringen van Oekraïense burgers in Duitsland en Nederland, werd er onder de in Duitsland en Nederland verblijvende Oekraïense burgers een enquête afgenomen, met behulp van een hybride aanpak: online CAWI-interviews en F2F-interviews. De interviews werden tussen 18 en 30 maart 2024 in het Oekraïens afgenomen, op de volgende steekproeven: n=400 volwassenen (18+) Oekraïense burgers die momenteel woonachtig zijn in Duitsland en n=400 volwassenen (18+) Oekraïense burgers die momenteel woonachtig zijn in Nederland. Het onderzoek omvatte alle Oekraïense burgers die in deze landen wonen, zowel arbeidsmigranten als oorlogsvluchtelingen.

Het enquête-onderzoek werd afgenomen bij Oekraïense burgers in verschillende steden in Duitsland, waaronder: Berlijn, München, Frankfurt, Keulen, Düsseldorf, Bonn, Essen, Bamberg, Bremen, Hamburg, Hannover, Dinslaken, Dortmund, Dresden, Karlsruhe, Lübeck, Mainz,

Neurenberg, Pforzheim, Geldern, Chemnitz, Stuttgart, Münster, Mönchengladbach, Ulm, Voerde, Wuppertal.

Het enquête-onderzoek werd afgenomen bij Oekraïense burgers in verschillende steden in Nederland, waaronder: Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Groningen, Almere, Eindhoven, Tilburg, Breda, Haarlem, Leiden, Leeuwarden, Dordrecht, Arnhem, Nijmegen, Apeldoorn, Enschede, Zwolle, Den Bosch, Maastricht, Zaandam, Heerlen, Alkmaar, Amersfoort, Sittard, Geleen, Assen, Emmen.

Het enquête-onderzoek was willekeurig, wat de representatieve aard ervan garandeerde. De cross-sectionaliteit van de respondenten is bevestigd door het feit dat er vertegenwoordigers uit verschillende leeftijdsgroepen, beroepsgroepen en van verschillende opleidingsniveaus in het onderzoek zijn opgenomen.

STUDIUW
EUROPY WSCHODNIEJ
 UNIwersytet warszawski

FACEBOOK.COM/STUDIUMUW

TWITTER.COM/BIS_SEW

YouTube

YOUTUBE.COM/STUDIUMEUROPYWSCH

studium.uw.edu.pl

EWL GROUP

Eén van de snelst groeiende bedrijven in de werkgelegenheidssector in de EU, die met succes sollicitanten uit vijf continenten (Europa, Azië, Afrika, Noord- en Zuid-Amerika) aan Europese werkgevers koppelt. Het bedrijf breidt geleidelijk het aantal landen uit van waaruit sollicitanten afkomstig zijn en implementeert technologische oplossingen om de werving, legalisering van arbeid en huisvesting voor werknemers verder te digitaliseren.

Sinds de oprichting in 2007 heeft het bedrijf meer dan 170.000 mensen uit 28 landen geholpen om werk te vinden bij meer dan 1,6 duizend werkgevers in EU-landen.

Als wereldwijd migratieplatform gebruikt EWL in haar processen specifieke AI-technologie, waarmee op een snelle en effectieve manier sollicitanten aan werkgevers

worden gekoppeld, rekening houdend met de vaardigheden en ervaring van potentiële werknemers.

De ontwikkeling van het migratieplatform wordt sinds 2021 door het Nationale Centrum voor Onderzoek en Ontwikkeling gesteund. Sinds 2018 voert EWL sociale onderzoeken uit onder buitenlanders die werkzaam zijn in de EU.

EWL laat zich leiden door de volgende waarden: openheid, samenwerking en verantwoordelijkheid, eerlijkheid, uitdaging van de status-quo en klantgerichtheid. De missie van het bedrijf is om structuur aan te brengen in kwesties met betrekking tot wereldwijde mobiliteit, door de hindernissen uit de weg te ruimen waarmee miljoenen sollicitanten over de hele wereld geconfronteerd worden, om werkzoekenden in contact te brengen met de beste werkgevers en om een transparant werkgelegenheidsproces te bieden.

STICHTING VOOR DE ONDERSTEUNING VAN MIGRANTEN OP DE ARBEIDSMARKT "EWL"

De in 2015 opgerichte Stichting voor de Ondersteuning van Migranten op de Arbeidsmarkt "EWL" heeft tot doel activiteiten in verband met de aanwezigheid van buitenlanders op de Poolse arbeidsmarkt te initiëren en te ondersteunen.

Ons idee is om buitenlanders meer bewust te maken van de rechten en plichten en de voordelen van legale arbeid, en om het aantal gevallen van misbruik door oneerlijke werkgevers te verminderen. Een van de belangrijkste doelstellingen van de Stichting is het verbeteren van de multilaterale samenwerking

tussen werkgevers, overheidsinstellingen, niet-gouvernementele organisaties en migranten zelf.

Na het begin van de Russische invasie in Oekraïne heeft de Stichting in samenwerking met klanten en vrijwilligers van EWL een aantal hulpactiviteiten gestart, waaronder de campagne "Rugzak naar Oekraïne" (120 transporten met humanitaire hulp) en het Moeder en Kind-punt op het treinstation Zachodni in Warschau, waar meer dan 100.000 vluchtelingen onderdak, rust en eerste hulp hebben ontvangen.

HET CENTRUM VOOR OOST-EUROPESE STUDIES VAN DE UNIVERSITEIT VAN WARSCHAU

Het Centrum voor Oost-Europese Studies is een unieke academische afdeling in Polen dat de tradities van vooroorlogse Sovjetologische centra voortzet; van het Oost-Europese Instituut in Vilnius (1930-1939) en het Oosterse Instituut in Warschau (1926-1939). Het onderwijsaanbod van het Centrum omvat elitaire Oosterse Studies (eerste- en tweedegraads en post-academische cursussen), evenals scholen voor buitenlandse studenten. De docenten bestaan uit vooraanstaande wetenschappers, diplomaten en specialisten uit Europa en de Verenigde Staten.

Het Centrum organiseert jaarlijks internationale wetenschappelijke conferenties en een reeks aan evenementen die bouwen aan positieve relaties tussen

Polen en de landen uit de voormalige Sovjet-Unie. Het is ook de uitgever van talrijke boeken en tijdschriften die zijn gewijd aan oosterse thematiek.

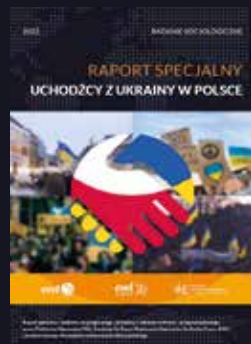
In de jaren 2004-2013 heeft het Centrum voor Oost-Europese Studies, onder toezicht van Mariusz Kowalski op het gebied van inhoudelijke aspecten en de algemene leiding van Jan Malicki, een reeks aan sociale onderzoeken in Oekraïne uitgevoerd. De eerste vond plaats in december 2004. Er werden in totaal ongeveer 2.000 enquêtes afgenomen, gerelateerd aan kwesties als politieke standpunten en voorkeursrichtingen voor internationale samenwerking, met bijzondere nadruk op de plaats van herkomst, nationaliteit en de taal waarin de respondenten op dagelijkse basis communiceren.

2024

2023

2022

2020-2021

2018-2019

RAPPORT „ONTGRENDING VAN HET POTENTIEEL: OEKRAÏENSE BURGERS IN DUITSLAND EN IN NEDERLAND”.

**Een enquête door het EWL en het Centrum voor Oost-Europese Studies
van de Universiteit van Warschau
© 2024 EWL S.A. Alle rechten voorbehouden.**

**Bron van geciteerde gegevens: EWL Rapport „Ontgrenning van het potentieel: Oekraïense burgers in Duitsland en in Nederland”
ISBN 978-83-970498-3-3**

AUTEURS:

Anatoliy Zymnin (projectleider), Mariusz Kowalski PhD (sociaal geograaf, toezicht op inhoudelijke aspecten), Michalina Sielewicz, Sylwia Kowcuń, Szymon Bryzek, Margaryta Sytnik, Marharyta Nesterenko, Tomasz Malinowski, Natalia Bugnacka (content redacteur), Alicja Żurawska (grafische vormgeving en prepress)

CONTACT:

Anatoliy Zymnin
Woordvoerder
+48 535 888 815
anatol.zymnin@ewl.com.pl

CONTACT:

Michalina Sielewicz
Directeur Internationale
Ontwikkeling
+48 517 571 953
michalina.sielewicz@ewl.com.pl